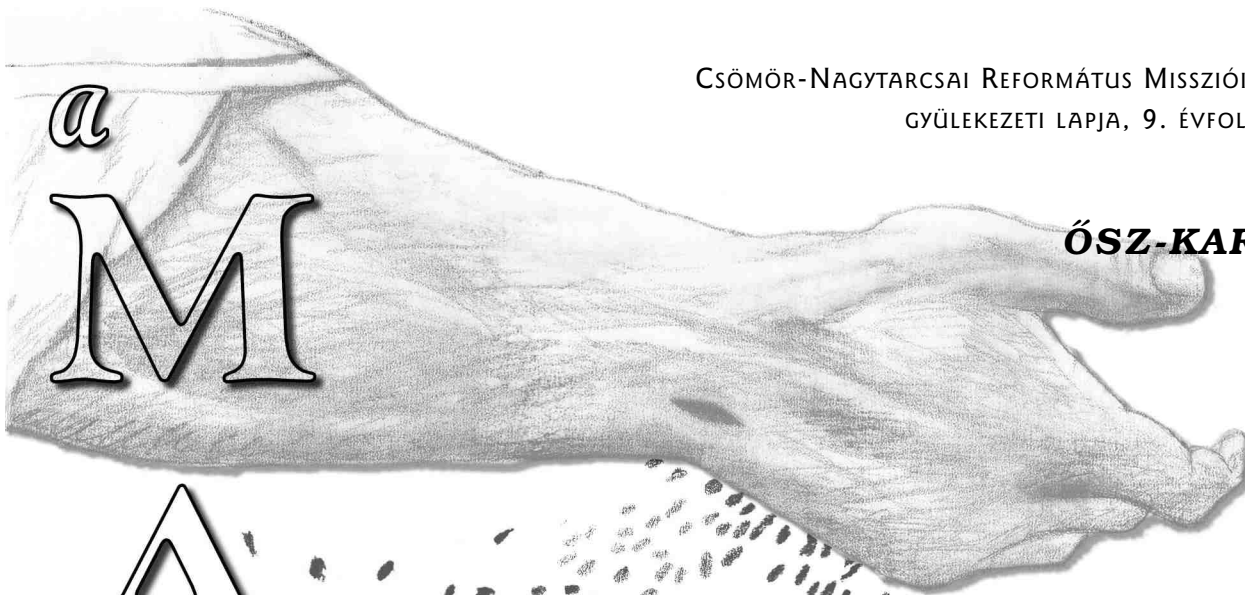

2019.**ŐSZ-KARÁCSONY**

a
M

A

G

V

E

T

Ó

A VILÁG OSSÁG A SÖTÉTSÉGBEN FÉNYLIK

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és az Ige Isten volt. Ő kezdetben Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be. Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. Ő tanúként jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higgyen általa. Nem ő volt a világosság, de bizonyosságot kellett tennie a világosságról. Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba. A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt: a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt. Akik pedig befogadták, azoknak hatalmat adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazoknak, akik hisznek az ő nevében, akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek. Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal. János bizonyosságot tett róla, és azt hirdette: ő volt az, akiről megmondtam: Aki utánam jön, nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én. Mi pedig valamennyien az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre. Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jött el. Istent soha senki sem látta: az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt.“
(Jn 1,1-18)

KÖSZÖNTJÜK OLVASÓINKAT!

Alig egy hónapja, hogy halottak napja környékén a temetők csodálatos fényárban úsztak. Gyászolók és emlékezők ezrei gyújtottak gyertyát elhunyt szeretteikre gondolva. November első hetének egyik estjén a katolikus plébánia előtt egy „szimpátia megmozduláson“, közel százan gyújtottak gyertyát a távozni kényszerült plébános iránti szeretetük kifejezéséeként. Már ez a két esemény is rámutat arra, hogy a fény, a világosság és a szeretet valahogyan az életünkben összekapcsolódik.

Amikor János evangéliumának elején azt olvassuk, hogy *„az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba“*, akkor nem egy gyertya vagy lámpa nyújtotta világosságról olvasunk, hanem valami sokkal többről. Isten szeretetének Jézus Krisztusban megjelenő és elérhető csodáját hirdeti az evangélium a Biblia nyelvén. Ez több, mint az a szeretet, amely egy gyertya lángjában kerül kifejezésre, de még a szülői, vagy a testvéri szeretetnél is több, mert Isten szeretete abban mutatkozott meg, hogy felvette a teremtményi létformát. Emberként hordozta el bűneink terhét, hogy azok már ne minket terheljenek. Helyettünk halt meg, hogy egy új életet kezdhessünk.

Azt mondta Jézus: *„Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.“* (Jn 8,12) – Az újjá teremtett keresztyén ember lelkében Isten világossága és szeretete kapcsolódik össze a földre született Megváltó által.

János prólóusában azt olvassuk még erről a világosságról: *„...a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be őt“*. Ahogyan közeledünk karácsony ünnepéhez és a téli napfordulóhoz, egyre rövidebbek a nappalok, és egyre nagyobb a sötétség. Ugyanakkor, ahogyan közeledünk Krisztus második visszajöveteléhez (nem tudjuk ugyan mikor lesz, de az biztos, hogy közeledik ez az időpont), úgy tűnik egyre nagyobb a sötétség a lelkekben is, és ezt a tereket, utcákat, kerteket bevilágító ünnepi fényjátékok sem tudják elfedni. Karácsony csodája, a földi sötétségben megjelenő isteni világosság örömhíre egyre távolabbinak tűnik az emberek számára.

Ezzel kapcsolatban friss „élmény“ él bennem. Családunkban hagyományá vált, hogy ilyenkor,

advent időszakban legalább egyszer ellátogatunk a gödöllői „Karácsony ház“-ba. A kastély egyik felújított melléképületének legalább tíz szobáját felöltöztetik, ámulatba ejtő módon, karácsonyi díszbe. Főképpen angolszász területről érkezhettek a díszek, ami némi magyarázatot ad arra, hogy miért a télapó, a grincs, a rénszarvas, a sellő (!) vagy a hozzájuk hasonló „karácsonyi“ elemek uralkodnak. Az egyik sarokban kaptak helyet a Betlehemek. Van több tízezer forintos, kézimunkával készített alkotás, de van pufók, gyermeki arccal ábrázolt József és Mária, ölkben a kis Jézussal. Szeretném folytatni a felsorolást, de nem tudom, mert nincs több. Betlehemesből idén ennyi a kínálat. Az évek során megfigyelhetjük, ahogyan egyre kevesebb helyet foglal el a „karácsony-házban“ a földre született Megváltót hirdető Betlehemes. Valószínű, hogy nincs már rá olyan nagy igény, és kell a hely a jobban fogyó télapónak, meg a rénszarvasainak.

Mondhatná valaki (és nyugaton már mondják is): *„Miért nem veszi végre tudomásul az egyház, hogy nincs már igény a keresztyénségre ebben a világban. Az emberek vágnak a szeretetre, és ezért fontos a karácsony, de ezt nem kell a vallással összekeverni.“* – Igen, sajnós látjuk ezt a tendenciát. Lehet, könnyebb lenne visszavonulót fújni, és nemcsak a tantermekből, meg a közintézményekből levenni a keresztyénségre utaló szimbólumokat (mint Európa egyes országaiban), hanem átengedni a karácsonyt is a „szeretet ünnepének“ és a télapónak.

Lehet, könnyebb lenne, de nem tehetjük, mert az életünkben jelen lévő isteni világosság és szeretet egyszerűen nem teszi lehetővé. Hogyan mondhatnánk le az isteni szeretet hirdetéséről, amikor az a mindennapi életünk erőforrása? Hogyan tagadhatnánk le a földre született Megváltót, amikor neki köszönhetjük, hogy új embereké lehettünk?

Vannak olyanok ebben a világban, akik már egészen határozottan elutasították a Krisztusban megjelenő isteni kegyelmet (bizonyára ők a hangadók), de mindig lesznek olyanok, akik még keresnek, akiknek a szívükben nem aludt ki teljesen a szikra. És Jézus hozzájuk küld bennünket, mert ő azért született erre a világra, hogy *„ne vesszen el senki“, akit az Atya hozzá küld* (Jn 6,39). Az elveszett bárányok miatt nincs még vé-

ge ennek a világnak, és nekünk, keresztyéneknek, őket kell megkeresnünk. Isten „lámpásaként” számukra kell megvilágítanunk a Krisztushoz vezető utat, hogy senki se vesszen el. Azt mondja Jézus: „*Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethető el a hegyen épült város. Lámpást sem azért gyújtanak, hogy a véka alá tegyék, hanem a lámpatartóra, hogy világítson mindenkinek a házban. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.*” (Mt 5, 14-16) Ezért nem mondhatunk le sem a keresztről, sem karácsonyról, sem húsvétról, sem a hitünkről akár otthon a családi a körben, akár a munkahelyen. Amíg egy keresztyén is él ezen a világon, addig hirdetni kell az örömhírt: Üdvözítő született erre a világra, aki a világ Világossága.

Az igei gondolatok után szeretnék röviden beszámolni arról, hogy az Úr kegyelméből mennyi csodában volt része gyülekezetünknek az elmúlt időszakban:

A 2019-2020. tanévben 26 óvodás korú és 16 első osztályos új diákot írtak be szüleik az egyházközségünk szervezésében tartott hitoktatásra. Velük együtt Csömörön és Nagytarcsán összesen 207 diák vesz részt református hitoktatásban. Elmondható, hogy évről-évre egyre több diák választja a református hitoktatást, amely egyházunk és nemzetünk jövője szempontjából bizakodásra adhat okot.

Templomunk kivitelezési munkálatai szép rendben haladnak. Terveink szerint a műszaki átadás-átvételt követően, a használatba vételi engedély kiállításával 2020 első harmadában gyülekezetünk birtokba veheti templomát.

Hálás szívvel köszönhetjük meg elsősorban mennyei Atyánknak, másodsorban gyülekezetünk tagjainak, hogy templomunk berendezési tárgyainak beszerzésére folyamatos az adományozás. Ezúton köszönünk minden támogatást, és egyúttal kérjük, hogy a továbbiakban hozzuk meg egyéni áldozatainkat az otthonteremtésünk áldott küldetésében.

Örömteli esemény az is, hogy egyik nagylelkű gyülekezeti tagunk jóvoltából elkészülhettek és a helyükre kerülhettek templomunk harangjai. A birtokbavétellel együtt használatba is vesszük majd őket.

Mindezért Istené legyen a dicsőség!

Továbbra is hordozza imádságban gyülekezetünk lelki és fizikai épülését!

Áldás, békesség!

Adventi lelki felkészülésünkre és a karácsony ünnepére családom nevében is azt kívánom, hogy a Jézus Krisztusban megjelenő isteni világosság ragyogja be ünnepünket a Szentlélek által!

Szeretettel:

*Esztergály Előd Gábor
lelkipásztor*

Áldott karácsonyi
ünnepeket kívánunk
gyülekezetünk
tagjainak!
A presbitérium

Karácsony ünnepére

TÖKÉLETESNEK LENNI EGY TÖKÉLTLEN VILÁGBAN

Lukács evangéliuma 2,1-20: „Történt pedig azokban a napokban, hogy Augusztusz császár rendeletet adott ki: írják össze az egész földet. Ez az első összeírás akkor történt, amikor Szíriában Kvirinius volt a helytartó. Elment tehát mindenki a maga városába, hogy összeírják. Felment József is a galileai Názáretből Júdeába, Dávid városába, amelyet Betlehemnek neveznek, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. És történt, hogy amíg ott voltak, eljött szülésének ideje, és megszülte elsőszülött fiát. Bepólyálta, és a jászolba fektette, mivel a szálláson nem volt számukra hely. Pásztorok tanyáztak azon a vidéken a szabad ég alatt, és örködtek éjszaka a nyájuk mellett. És az Úr angyala megjelent nekik, körülragyogta őket az Úr dicsősége, és nagy félelem vett erőt rajtuk. Az angyal pedig ezt mondta nekik: Ne féljete, mert íme, nagy örömet hirdetek nektek, amely az egész nép öröme lesz: üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában. A jel pedig ez lesz számotokra: találtok egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban. És hirtelen mennyei seregek sokasága jelent meg az angyallal, akik dicsérték az Istent, és ezt mondták: Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke, és az emberekhez jóakarát. Miután elmentek tőlük az angyalok a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: Menjünk el Betlehembe, és nézzük meg azt, ami ott történt, amit az Úr tudunkra adott. Elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisgyermeket. Amikor meglátták őt, elmondták mindazt, amit erről a kisgyermekről az angyalok hirdettek, és mindenki, aki hallotta, elsodálkozott azon, amit a pásztorok mondtak nekik. Mária pedig mindezeket a beszédeket megjegyezte, és szívében forgatta. A pásztorok pedig visszatértek, dicsőítve és magasztalva Istent mindazért, amit hallottak és láttak, úgy, ahogyan ő megüzente nekik.“

Máté evangéliuma 5,48: „Ti azért legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.“

Nem ritka, hogy gyermekkorunk karácsonyi élményei egy egész életen át meghatározó élményekké válnak. Ma is jól eső érzéssel gondolunk vissza 30, 50 vagy akár 70 évvel ezelőtti ünnepeinkre. Ilyenkor, karácsony ünnepén, talán kimondva-kimondatlanul is ezeket a gyermekkori élményeket szeretnénk újra átélni vagy szülőként, nagyszülőként átadni gyermekeinknek, unokáinknak. A tökéletes karácsonyra vágyunk, miközben ez a világ tökéletlen. Még az első karácsony sem mondható tökéletesnek.

Ahogy Jézus születésének leírását olvassuk az evangéliumban, emberi szemmel nézve a körülmények egyáltalán nem mondhatóak tökéletesnek. Sem a hely, sem az időpont, sem a család-választás nem mondható tökéletesnek. Ott vannak a „fogadott“ szülők, Mária és József. Bár a szentíró úgy mutatja be őket, mint istenfélő, igaz életet élő embereket, a családfájuk szerint a felmenők között találhatunk prostitúáltat, csalót, istentagadó gyilkost. Nem tartoznak a nép előkelői közé sem. József egy ács-

mester, egyszerű kétkezi munkás, Mária pedig – mondjuk így – háztartásbeli. Származásukkal kapcsolatban később az írástudók nem kevés iróniával jegyzik meg, amikor Jézus bölcsességét és csodatévő erejét látják: „Vajon nem az ácsmester fia ez? Nem az ő anyját hívják Máriának... Honnan van benne ez az erő?” (Mt 13,54-55)

Jézus születésének körülményei nem tökéletesek, és ez sokkal szembeötlőbb a helyszín választás tekintetében. Születhetett volna Jézus a szent város, Jeruzsálem királyi palotájában is. Ez – megint csak emberi szemmel nézve – sokkal inkább illő lett volna hozzá, hiszen Isten Fiának a legnagyobb dicsőség és tisztelet jár. A napkeleti bölcsek először Jeruzsálembe érkeztek, és Heródesnél, a királyi palotában keresték a földre született megváltót. Nem palotában született, hanem a kicsi, poros falu, Betlehem istállójában. Bár a szentíró hozzáteszi, hogy azért született istállóban, mert a szálláson nem volt számukra hely, de tudjuk, hogy Istennek semmi sem lehetetlen. Ha akarta volna, lett volna számukra hely a szálláson.

És még egy körülményt lehet említeni, ami nem teszi ideálissá Jézus földre születését, ez pedig a népszámlálás. Augusztusz császár rendelete miatt az áldott állapotban lévő Máriának és Józsefnek többnapos útra kellett indulnia. Mennyi veszélyt rejthetett egy minden percben szülő asszony számára egy ilyen út? (Ma kevés kismama vállalna ilyen kockázatot.)

Ha az Úristen ránk bízta volna földre születésének megtervezését, akkor minden bizonnyal egy gyönyörű palotában, puha ágyban, kényelmes körülmények között, orvosok és bábák közreműködésével született volna meg a Megváltó Krisztus. Sőt egy olyan családot választottunk volna, amely évszázadokra visszavezethetően szent életű, istenfélő, a társadalom által megbecsült felmenőkkel büszkélkedhet. Jézus születéséről lévén szó, a tökéletességre törekedtünk volna.

De az Úr ezt nem ránk bízta, hanem legbölcsebb akarata szerint valósított meg mindent, mert az úgy volt jó, úgy volt tökéletes, ezt már a kezdetek kezdetén elhatározta. Ószövetségi

profétáin keresztül kijelentette, hogy a Messiás Ábrahám és Dávid király leszármazottjai közül fog eljönni, és abban a Betlehemben fog megszületni, amely Júda nemzetségei közül a legkisebb (Mik 5,1).

Immár kétezer éve karácsony feszültségét az adja, hogy a tökéletes Istenfiú egy tökéletlen emberi családban, tökéletlen helyen született a világra, mert ez a világ tökéletlen (mi, emberek tettük és tesszük azzá nap, mint nap). És ez a feszültség minden ünneplő hívő szívében felfedezhető, mert miközben vágyunk a tökéletes ünnepre, gyermekkorunk áldott karácsonyainak felidézésére, minden olyan sérülékeny és tökéletlen körülöttünk.

Vágyunk a tökéletes családi együttlétekre, amikor végre együtt lehetünk rég nem látott szeretteinkkel. A legtökéletesebb ajándékokkal próbáljuk meglepni azokat, akik fontosak számunkra. Minden erőnkkel azon vagyunk, hogy ami az ünnepi asztalra kerül, az mind tökéletes legyen. És magában az ünnep hangulatában, meghitt pillanataiban is tökéletes élményt szeretnénk megélni.

Ha a karácsony ünnepével így vagyunk, mennyivel inkább törekszünk tökéletességre az életünk más területén is. Olyan munkahelyet szeretnénk, ahol a szükségesnél nem kell többet dolgozni, de mégis jó fizetést kapunk. Olyan házban, lakásban szeretnénk élni, amely minden igényünket kielégíti. Olyan családi életre vágyunk, ahol soha sincs veszekedés, „minden szép és jó“.

Érdemes megfigyelni: megkapjuk álmaink állását, felépítjük álmaink házat, elveszük életünk szerelmét, aztán egy idő után kiderül, mégsem ez a tökéletes. Munkahelyet váltunk, elköltözünk, újra házasodunk, de az sem lesz tökéletes. Egymásnak feszül az életünkben a tökéletesség utáni vágy és ez a tökéletlen világ, amelyet mi rontottunk el. Ez a feszültség pedig azóta ott van az emberi szívekben, mióta a bűn, az Istentől való elfordulás része lett az életünknek.

Karácsony estéjén a tökéletes Istenfiú egy ilyen feszültségekkel teli, tökéletlen világba születik bele. Az a Jézus Krisztus, aki egyenlő Isten-

Karácsony ünnepére

nel, aki által ez a világ létrejött. Akinek végtelen szeretete tart meg bennünket még ma is, minden bűnünk és hitetlenségünk ellenére.

Bár emberi szemmel nézve minden tökéletlen a földre születő Istenfiú körül: az időpont, a helyszín, a család, ő mégis vállalja az emberi léte. Jézus Krisztus otthagyta a mennyei világ dicsőségét, hogy néhány évre ennek a bűnnel szennyezett földi világnak a tökéletlensége jelentse az otthonát, hogy elvégezze a bűnös emberiség megváltását. Szegénnyé lett értünk, hogy mi gazdagok lehessünk. Vállalta a tökéletlen világ minden terhét és szenvedését, hogy megváltva bűneinkből lehetővé tegye számunkra az Isten szerinti tökéletességre való törekvést.

„Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.” (Mt 5,48) – mondja Jézus a „Hegy Beszéd”-ben, és ezzel az Isten szerinti tökéletességre, a bűn nélküli életre hívja követőit, hív bennünket a karácsony ünnepén.

Életével példát is ad, hogyan tudjuk ezt a tökéletességet elérni. Ő mindig és mindenkor a mennyei Atya akaratát cselekedte, már a földre születésével is. Azzal, hogy tökéletes léte ellenére vállalta ezt a tökéletlen világot. Földi élete során meg lett volna a lehetősége, hogy visszalépjen az önfeláldozástól (ugyan miért is halna meg az emberiségért), hogy „nem”-et mondjon a fájdalomra és a halálra, de nem tette meg. Bemutatta Isten akaratából a helyettes áldozatot, megmutatta az emberiség felé Isten felfoghatatlan szeretetét.

Amikor Jézus az Isten szerinti tökéletességre hív, akkor az Isten akaratára szerinti életre hív, amely „nem”-et mond a kísértőnek, „nem”-et mond a bűnre, és „igen”-t mond Isten akaratára.

Az Isten szerinti tökéletesség nem az anyagi gazdagságról szól. Nem is a haszonról, a gondtalanságról, a testi egészségről, az örök fiatalságról vagy a saját vágyaink és személyiségünk kiteljesedéséről. Még csak nem is a tökéletes karácsonyi ünnepről.

Az Isten szerinti tökéletesség a bűneiből megszabadított, Isten akaratához igazított új ember életéről szól, amelyben Isten szeretete, áldó jelenléte és mennyei ereje van jelen.

A kérdés az: hogyan érhető el ez az Isten szerinti tökéletesség? Hogyan tud a mostani ünnepünk minden tökéletlenségével tökéletessé lenni?

Az alapigénkben erre is választ találunk. A születéstörténetben minden azt hirdeti, hogy ez a világ, amit az ember a bűnével beszennyezett, tökéletlen lett, és ebbe a világba születik bele a tökéletes Istenfiú. Azt láthatjuk, hogy ebben a világban egyedül ott van tökéletesség, ahol Jézus van. Csak úgy tudjuk elérni a tökéletességet, amire Jézus hív, ha helyet biztosítunk neki a szívünkben. Ha őt állítjuk életünk középpontjába.

Nincs más megoldás ahhoz, hogy tökéletes életet élhessünk, csak, ha elfogadjuk Krisztus megváltását, megtartjuk parancsolatait és hűségesen követjük azon az úton, ami a menny felé vezet.

Karácsony ünnepén egymásnak feszül lelkünkben a tökéletes ünnep utáni vágy és ez a tökéletlen világ. Lehet, hogy idén nem tudtuk megvenni azokat az ajándékokat, amikre gyermekeink vagy unokáink vágytak. Lehet, hogy betegség vagy a gyász beárnyékolja az ünnepünket. Lehet, hogy nem tudunk most együtt lenni szeretteinkkel, mert a távolság vagy a munka elválaszt egymástól. De ahol Krisztus van jelen, ott ezek nem számítanak, mert ő begyógyítja a sebeket, örömet hoz a bánat helyére, vigasztalja a gyászolót, erőt ad az erőtlenységben.

Jézus pedig ott van jelen, ahol szeretet, megbocsátás, békesség van. Ahol imádságra kulcsolódnak a kezek és a legnagyobb nyomorúság idején is hálát tudnak adni a földre született Istennek.

A Szentlélek Isten legyen segítségünkre, hogy Krisztus jelenlétében ünnepelhessünk! Ámen.

E.E.G.

1956-os forradalom és szabadságharc örökre megváltoztatta a magyar nemzet lelkiségét, függetlenül attól, hogy akkor az elnyomás győzött. Abban a néhány napban újjá született nemzetünk, és egy forradalmi nép lett belőle, amely bármikor kész kiállni az igazságáért és a szabadságáért. Azonban soha sem szabad elfelejtenünk, hogy két kérdésre mindig választ kell adnunk: miből merítünk erőt és milyen alapokra helyezzük céljainkat? A keresztyén/keresztény ember számára az erőforrás Isten Szentlelke, a célt pedig az élő Ige határozza meg.

63 évvel ezelőtt Ravasz László püspök megírta prédikációját a november 4-i vasárnapi istentiszteletre. Elmondani már nem tudta a szovjet invázió miatt. A püspök amikor megírta igehirdetését, még nem tudta, hogy a magyar nép álma azon a napon rémálommá változik, mégis az ige üzenete aktuális tudott maradni, mert az ige örök.

RAVASZ LÁSZLÓ

A MAGYAR CSODA*

Lekció: Róm 8,26-31

Textus: „Zarándokének. Salamoné. Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába óvják azt az örök. Hiába keltek korán, és feküsztek későn: fáradtsággal szerzett kenyeret esztek. De akit az Úr szeret, annak álmában is ad eleget. Bizony, az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom. Mint a hős kezében a nyilak, olyanok a serdülő ifjak. Boldog az az ember, aki ilyenekkel tölti meg a tegzét: nem szégyenül meg, ha ellenségeivel van szóváltása a kapuban.“ (Zsolt 127)

Az elmúlt hét eseményeiről a világsajtó egészen szokatlan elragadtatással számolt be. Káprázatos gazdagságban ragyogtak a magasztaló jelzők, amelyekkel hőseinket elhalmozták. Ezek között az tetszett nekem legjobban, amely a magyar szociális forradalom dicsőséges csúcspontját a magyar csodának nevezte.

A csoda mindig váratlan, meglepő. Senki sincs elkészülve reá. Igen, mert olyan erők jelennek meg benne, amelyek tökéletesen eltérnek a dolgok megszokott rendjétől, s csak ismeretlen felsőbb hatások teremtő ihletése megjelenésével magyarázható. Ki gondolta, hogy az az ifjúság, amelyet 10 év óta a maga képére nevelt a hatalmi rendszer, ellenük fordul. A magyar munkásság példaadó engedelmissége vulkanikus lázadásba tört ki. Egy olyan politika, amely minden eszközt és alkalmat felhasznált, hogy biz-

tosítsa a hatalmát, elveszíti a magyar nép lelkét.

De a csoda magán túlra utal. Az utóbbi napoknak világtörténeti és emberi jelentőségén túl van még egy másik, ész feletti, lelki, hitbéli jelentősége is, mert kijelentés van benne, amelyet Isten a maga gondolatairól tesz. Egy olyan üzenet, amely minden embernek, az örök embernek szól, ami a világtörténelem tanúsága azonkívül, hogy az Igének együgyű, sokszor elismételt kijelentése. Ez pedig szól az emberi erő hiábavalóságáról, és az isteni erő, a kegyelem mindenhatóságáról.

Bábelnek jó mérnökei és kitűnő munkásai voltak, mégis semmivé lett. Annak a hatalmi csoportnak is megvoltak a maga nagy tervei, azonkívül a korlátlan lehetőségei arra, hogy átalakítsa a világot. Emberi észben annyi erő nem halmozó-

* Ravasz László püspök 1956. november 4-ére szánt prédikációja, amely a szovjet támadás miatt nem hangozhatott el.

'56 emlékezete

dott fel, mint az övékében. Egy vagy pedig néhány emberé volt a föld, a gép, az ember testi és lelki ereje. Övék 10 hosszú esztendő millió alkalma. Senki sem szólhatott, senki sem kritizálhatott. Övék volt az ifjúság, mert ők taníthatták. És egyszerre ellenük fordul a nép, a munkásság, a gép, a gyár, a föld, az ifjúság, a nemzet lelke, mikor azt hitték: mindent megnyertek, íme, mindent elveszítettek. *„Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon az építők; ha az Úr nem őrzi a várost, hiába őrzik azt az őrizők.“* Istenre építsed, Krisztusra fundáld a magad és nemzeted életét. Egyébként hiába építesz.

Óh, ez a hiábavalóság nagyon könnyen bekövetkezik, mert az ember hajlandó megfelekezni Istenről. Isten nagy tényei meghalványulnak a nemzetek és az egyének előtt. Megszokjuk Krisztust, mint az útszéli keresztet. S olyan közömbösen megyünk el mellette, mint az útszéli kereszt mellett. Vannak, akik még megemelik a kalapjukat, ha elmennek előtte, de egykedvűen továbbmennek, s az egész nem egyéb egy beidegzett reflexnél. De lassan kiesik életünkéből, számításainkból mindaz, amit Krisztus jelent. Üres szó lesz már, s nem kút, amelynek vizéből táplálkozunk; nem tűzhely, amelynek melegében élünk; nem napfény, amelynek világosságában járunk. Az ember magára marad, úgy kezdi építeni a várost, azaz végrehajtani az élet nagy változásait, elvégezni azt a munkát, amiért a földre érkezett, hogy Istennel nem törődik. Nem csoda, ha az elfelejtett Istenre kezdenek haragudni mindazok, akik látják, hogy egészen elfelejtve nincs, s a félig elfelejtett Istent kényelmetlen társtényezőnek találják. Így fejlődik ki a támadó hitetlenség, az a harcias istentelenség, az ember lázadása Gazdája, Ura, Teremtője ellen, amit a 2. zsoltár így ír le: *„A föld királyai felkerekednek, és a fejedelmek együtt tanácskoznak az Úr ellen és az ő felkentje ellen: „Szaggassuk le az ő bilincseiket, és dobjuk le magunkról köteleiket!“ Az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket“.* Nyomorult ember, te egy haragvó Isten ellenére akarsz építeni!

A hiábavalóság hiábavalóságot szül. Az Isten nélküli élet hiábavalóvá teszi az ember külső és belső életét egyaránt. Kiábrándítja hitéből, pedig a hit az élet vitaminja. Megkeseríti a szívét és a

száját. Közömbösségbe, majd pesszimizmusba kergeti, ami nihilizmusban végződik. Egyre több ajakról szólal fel a chorus infernalis: nem érdeemes szántani, vetni, gyümölcsfát ültetni. Nem érdeemes korán felkelni, későn feküdni le, ahogy alapigénk mondja, azaz nem érdeemes dolgozni. És nem érdeemes élni. Micsoda rettenetes állapot, amikor a magyar parasztnak nem kell a föld, a magyar munkásnak utált tárgy a szerszám, s a magyar lángelme úgy hessegeti és pusztítja el a gondolatait, mint a kártékony bogarakat. Persze, nem érdeemes élni az embernek, ha csak gép. Nem érdeemes élni, ha csak állat. Csak úgy érdeemes élni, ha az ember Isten gyermeke, ha nemcsak test, hanem halhatatlan lélek is. Ha nemcsak a látható világot ismeri, hanem otthon van egy láthatatlan világban is. Ha nemcsak azt tudja, hogy miképpen lesznek az atomból a naprendszerek, hanem azt is tudja, kik vagyunk, honnan jövünk, hová megyünk, ki lakik a csillagok fölött. Csak úgy érdeemes élni, ha az ember e földi világban egy láthatatlan és örökkévaló világ polgára is, s megadatott neki, hogy annak napfényében, békességében, levegőjében, szépségei, csodái között éljen. Csak akkor ember az ember, ha a láthatatlan világ realitása is tud lenni.

Ez azonban már nem az emberi erőfeszítés dolga. Ez az isteni mindenhatóságból és jóságból következő ajándék. Ez a kegyelem világa.

Alapigénk ezt így fejezi ki: *„Szerelmesének álmában ad eleget“.* Ezzel először azt mondja, hogy ajándékképpen, ingyen adja. Nem lehet sem kierőszakolni, sem megszolgálni. A kegyelem realitása, csodája, paradoxona éppen az, hogy Isten, az egyetlen és örök valóság, ez az általunk megsértett, megcsúfolt, megtagadott Isten mégis felénk fordul. Lehajol hozzánk megbocsátó szeretetével, zokogásra és térdre kényszerít, hogy az ölébe vegyen, elcsitítson, elaltasson, mint egy síró gyermeket, hogy az ő békességét, fehér ruháját, ékes saruját, aranykoronáját adja hazaérkezett, tékozló fiának, akit azon szennyesen, rongyosan ölel át és emel fel, amikor az így zokog fel: *„Nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezhes“.*

Tudod ugyebár, tudod, hogyan és hol történt ez meg? Az, hogy az Isten leszállott hozzánk, hogy minket felemeljen, olyan lett, mint mi,

hogy mi olyanok lehessünk, mint ő. Testté lett, emberré lett az Isten a názáreti Jézusban, hogy mint közülünk egy, magára vegye bűneinket, elszenvedje azt a fizetést, ami nekünk járt volna ki, tökéletes engedelmisséggel helyettünk, lázadók helyett, eleget tegyen hulló vérének egyszeri és tökéletes áldozatával, kiengesztelje az Istentől elfeledkezett, a magát istenné tevő embert önmagával. Mindazokat, akiket itt az Ige az Isten szerelmesének nevez; mindazokat, akik megadták magukat neki, és elfogadták őt, aki nekünk adja magát, hogy fölemeljen egészen a szívéig, és részesévé tegyen az ő boldog életének.

Ez a találkozás, ez a nász, ez a tulajdonbavétel és tulajdonbavétel, ez a legnagyobb csoda, az egyetlen őscsoda az ember életében. Sőt a teremtés, a testlélet, a feltámadás, a Szentlélek kitöltetése csak előkészület, út és eszköz ehhez a központi csodához, amelyben Isten és az ember és a teremtett világ szíve úgy ver együtt, mint a magzat és az anya vérkeringése. Hát hiábavaló-e az az élet, amelyben Isten a mienk lehetne, hiábavaló-e az az élet, amelyben mi Istenéi lehetünk?

Sőt még ez a találkozás is bizonyos mértékig előkészület és kezdet. A folytatás, a következmény, a teljes kifejlődés arra, hogy Isten az ő szerelmesét, véren megváltott gyermekét kiállítsa az élet kapujába. Alapigénk ezt egy olyan képben közli velünk, amelyik két-hármezer esztendővel ezelőtti szemléletből származik. Egy

ostromlott várost lát maga előtt, amelynek kapujában, mint a nyílak a hős kezében, ott áll a védelmező sereg. Nem nézik hányan vannak; nem kérdezik mi lesz holnap. Ők csak azt tudják, hogy a kapun belül van az élet, a kapun kívül a halál. A kapun belül: vannak a házak, az oltárok, a kertek, a műhelyek, az iskolák, a nép, a nyelv, a történelem, és nekik ezt meg kell védelmezni.

Ez a kép a keresztyén ember minden helyzetében egyformán áll. Isten mindnyájunkat az élet kapujába állított. Azaz egy olyan posztra helyezett, amelyik az élet és a halál határmezsgyéje. Kívül halál, belül élet. A pont maga, ahol állunk, a mindennapi áldozat, a mindenkori győzelem vagy a percenként való elbukás. A szolgálatnak és a misszióknak a képe. Kiállítás egy zászló mellett, hangoztatása, egy névnek, a Krisztus nevének, megállás az Ő ügye mellett és a kísértővel szemben. Szántóföldeken, gyárakban, családi otthonokban, hivatali helyiségekben, politikai tanácskozásokban, szavazásoknál, templomokban és utcán, hétköznap és ünnepnapon, járni, állani, küzdeni az Isten szerelmesének, a kegyelem emberének: ez az élet. Magunknak eszközül adása, hogy Isten általunk és bennünk építse az ő szent városát, amelynek egyik tartománya legyen a mi országunk, egyik háza a mi fészünk, egyik csoportja a mi családjunk, egyik serege a mi népünk, a Krisztusban megváltott emberiség földi és mennyei társadalmának közösségében. Ámen.

A mennyezet virágai

ELŐJÁRÓBAN TEPLOMUNK KAZETTÁS MENNYEZETÉHEZ

Templomépítésünkkel egy régi álma válik valóra a csömöri reformátusoknak, azonban ez az épület nemcsak a helyi közösség lelki otthon lesz, hanem az összreformátusság találkozási pontja is kíván lenni. Ezt a célt hirdeti a templom mennyezete, ahol a Kárpát-medence különböző tájegységeinek 9 templomából összeválogatott 81 kazetta kerül megjelenítésre. Bizonyoságot szeretnénk tenni arról, hogy legyen szó földrajzi távolságról vagy a politika által húzott határokról vagy történelmi távlatokról, református keresztyén népünket összeköti krisztusi hite, amely jövőnk és megmaradásunk záloga. Kis csapatunkkal azon dolgozunk, hogy ez a kazettás mennyezet a templomszentelés ünnepére elkészülhessen. Előre is köszönünk minden imát, amely e nem mindennapi küldetés megvalósításáért hangzik el! Az alábbiakban H. Fehér Margó írását közöljük bevezetőként a kazetták világába.

„... mert ugyanarról szólnak, csak mindegyik másképp, mint ahogy minden templomnak egyéni arca van.“

H. FEHÉR MARGIT*

A HELY, AHOL AZ ÉG A FÖLDDEL EGYBEÉR

Amikor az ember egy szakrális térbe lép; hitben, lélekben ráhangolódva érkezik oda, és „érezni“ kezdi a templomot. Sok éve annak, hogy először jártam egy mennyezetkazettás kis templomban, s azt a hatást, ami ott ért, nem feledem. A falaiból a nagy csendben áramlottak a letűnt korok embereinek imái, fohásza, énekei.

Felnéztem a mennyezetre, onnan pedig képi nyelven megállás nélkül érkeztek a kódolt üzenetek. Éreztem, hogy a falak és a mennyezet óvnak, védnek, erővel töltenek fel, Isten volt jelen azon a helyen.

Ízlelgetem a szót: „mennyezet“. Az a felület, amely a Mennyet a Földdel, a teremtett világgal

*Nyugalmozott tanár, fotóművész, a Miskolc-Avasi református gyülekezet tagja, aki egyúttal aktív szolgálója gyülekezetünk festett kazettás mennyezetét előkészítő csapatának.

egybeköti. Átjáró a dimenziók között. Különös, hogy ezt az átjárást a legrégebbi mennyezeteken egy kiemelt kazetta, a „fellegajtó“ is megerősítette, többnyire a templom észak-nyugati falán. A fellegajtót festés nélkül, üresen hagyták, és a nagy egyházi ünnepeken felnyitották a fedélszék felé, egyenes áramlást engedve az égi és földi világ között.

Mit látunk a kazettás mennyezeteken? Késő gótikus, reneszánsz, majd később barokkos stílusjegyeket hordozó növényi ornamentikát, állatábrázolásokat elképesztő gazdagságban, a magyar hitvilág és a népművészet gyökereibe ágyazottan. Ősképeket, amelyek a Föld minden területén, de a Szent István-i időket megelőző őskereszténységben is fellelhetők. Róluk az égi, a kozmikus erők és a földi teremtett világ olvasható le azok számára, akik a szimbólumokat olvasni képesek. Egészen nyugodtan hívhatjuk ezt a közlési módot képírásnak, amelyeknek kódjai önmaguktól tárulkoznak ki, ha figyelmesen tekintünk rájuk. A keresztény emberek számára megannyi óvó- védő, figyelmeztető intelem, mely magában hordozza a jézusi üdvötörtenetet.

Amikor azt mondjuk, virágnyelven szólnak hozzánk a kazetták, rácsodálkozhatunk nyelvünk kifejező erejére, tömörségére. Igen, mert az életfák, tulipánok, indák, gyümölcsök és egyéb növények megjelenítése nem dekoráció, hanem mindegyiknek fontos közlési funkciója van. Mást jelent, ha az indák, szárazak, levelek lefelé, és a tengely felé hajolva burkolják be a sarjadó virágfejet, és mást, amikor diadalmasan fölfelé törve nyújtják az ég felé a kifejtett virágukat. Fontos elem a szimmetrikus elrendezés, a rend, a nyugalom, a prosperitás jele. Amikor pedig a növény átlósan rendeződik, az mindig a növekedés, a dinamizmus, a kitörés hordozója, Jézus színre lépésének, majd Krisztusként való eljövételének a képi megfogalmazása.

A kazettákra festett állatoknak ugyancsak szimbolikus jelentésük van. Köztük is megkülönböztetett szerepű a halott fiókait önmaga vérével életre keltő pelikán, a jézusi önfeláldozás jelképe, amely nemcsak a kazettákon, de a szószékkoronán is központ helyen áll. Absztrakt állat, a valóságos pelikánhoz nem hasonlít egyáltalán, de nem is ez a fontos. A mennyezeteken

megjelenő valamennyi állati ábrázolásnak mély jelentéstartalma van, ezek szimbolikáját hosszasan lehetne sorolni. Összességében értelmezve, a mennyezet a maga rendszerével a teremtett világot húzza a fejünk fölé, mindazt, ami ajándékkal adatott nekünk, és amiért felelősséggel tartozunk.

Felmerül a kérdés: *kik alkották ezeket a mennyezeteket, és miért?*

Eredetük a reformációhoz kötött. Túl vagyunk a tatárjáráson, Magyarországon Luther és Kálvin színre lépése után meglepően gyorsan és nagy területen terjednek el a protestáns tanok. A legelső mennyezetet a csengeri református templomban helyezte el egy számunkra ismeretlen festő-asztalos, akiről csak annyit tudunk, hogy Erdélyből érkezett, és a 9 x 14-es teljes kazettából, valamint egy fél kazettasorból készült mennyezetet 1745-ben helyezte fel. A kazetták között nincs egy ismétlés sem, ezt egy magára valamit adó festő-asztalos belső parancsra tekintette.

A törököktől kevésbé sújtott, viszont a tatárok által gyakrabban lepusztított templomokban egyre-másra jelentek meg a kazettás mennyezetek Székelyföld után Kárpátalján, Felvidéken, a mai határainkon belül Északkelet-Magyarországon és a bukovinai székelyek lakta Dél-Baranyában. A reformátusok az elfoglalt vagy lepusztult, tető nélkül maradt templomokat a protestáns liturgiának megfelelően alakították át: többnyire elbontották a sekrestyét, a szószéket az északi falra tették, középre az Úr asztalát helyezték, a padokat és a karzatokat a hajó centrális terébe az Úr asztala felé fordították. Lefestették – ezzel meg is őrizték – a falfestéseket, freskókat, a beomlott mennyezet helyére deszka- vagy kazettás mennyezeteket állítottak.

A mennyező mesterek nevét legtöbb esetben nem ismerjük, ezért értékes számunkra például a csetfalvai és a tákosi templom egy-egy mesterkazettája, melyek viselik készítőjük, Asztalos Lándor Ferenc mennyező festő-asztalos nevét. Ugyanilyen örvendetes, hogy a megyaszói templom mennyező mesterének, Asztalos Istvánnak és Imrének (testvére? fia? ezt nem tudjuk) neve is fennmaradt. Körösfő esetében igazolható még, hogy a mennyezet néhány kazettáját Gyalui Asztalos János, a karzat és a padok

A mennyezet virágai

előlapjait pedig Umling Lőrinc festette meg a templom második felújítása során.

Technikailag egy blokkot jellemzően három deszkából állítottak össze, egy egységre két kazettát festettek. A kazettarendszert elválasztó lécekkal látták el, melyek sarkába általában faragott, festett díszítő elemeket rögzítettek. A mennyezetek művessége, művészi színvonala eltérő, függvénye a festő-asztalos képzettségének, tehetségének. Ezek a mesterek egy-egy műhely mintakincsét alkalmazták, festékeiket maguk állították elő színező kőzetek porából, festőanyagot tartalmazó növényekből. Nem mind-egyikük ismerte a képi szimbólumok jelentését,

voltak köztük azonban olyanok, akikről feltételezhető, hogy „tudták“ is, mit visznek fel a mennyezetre.

A kazetták értelmezése korántsem egységes. Ugyanazt a képet a különböző kultúrköröket, szakmai területeket képviselők másként magyarázzák, de ez nem baj. Lényeg, hogy valamilyen mennyezet minden egyes kazettája Isten dicséretét és a Megváltó eljövetelét hirdeti. Amikor a hívők a templomban részt vesznek az istentiszteleteken, nem nézegetnek a fejük fölé, a mennyezet rejtett üzenetei, energiái mégis összekapcsolják a gyülekezetet Istennel és a lelkipásztorával.

A csetfalvi (Kárpátalja) válogatás.

LÁTTUK A MENNYEZET VIRÁGAI

GYÜLEKEZETI KIRÁNDULÁS KÁRPÁTALJÁN 2019. JÚLIUS 18-21 KÖZÖTT.

Épülő templomunk egyik küldetéseként a Kárpát-medence kazettakincsének reprezentatív bemutatását foglalmaztuk meg. Ebből a célból szerveztük meg 2016-ban a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kirándulást, most pedig a kárpátaljai utat. Célunk megvalósítását a Rákóczi Szövetség 250 000 Forinttal támogatta, amiért ezúton is hálás köszönetet mondunk.

Július 18-án reggel fél nyolckor több mint harmincan vágunk neki az útnak személyautókkal, hogy a magyar határon letéve azokat gyalogosan közelítsük meg a határ másik oldalát, és ott a megrendelt buszba szálljunk be. Erre a kényelmetlen manőverre azért volt szükség, mert a határátkelés személygépkocsival, illetve busszal négy-öt órát vesz igénybe, s így az első napon csak a fárasztó utazásra, várakozásra került volna sor. Ezzel szemben már az első napon különleges látnivalókban gyönyörködtünk, és lélekiemelő esti programban volt részünk.

Mielőtt azonban a részletes programmal foglalkoznánk, ismerjük meg Kárpátalja földrajzi helyzetét, és történelmi múltjának főbb állomá-

sait. Ez a 12800 négyzetkilométeres terület a Tisza és az Ung folyó, valamint a Kárpátok által határolt szögletet jelenti, kiegészítve a Tiszaháttal. A terület a történelmi Magyarország három megyéjét, Ung, Ugocsa és Bereg, valamint Máramaros megye felét foglalja magába. A lakosok száma megközelítőleg 12,5 millió, amiből 150 000 fő vallja magát magyar anyanyelvűnek. A magyarok a határ melletti falvakban egy tömbben, beljebb szórványokban élnek. Kárpátalja mindig a történelmi Magyarország szerves része volt. Honfoglaló őseink a Vereckehágón keresztül özönlöttek be Magyarország területére. Ez a vidék a gyepűrendszer része volt, azaz királyi birtokként az ország védelmét szolgálta. A gyepűrendszer azonban nem tudta az országot a tatár és egyéb betolakodóktól megvédeni, így a középkorban megkezdődött a kővárak építése. A három részre szakadt ország időszakában Kárpátalja a Habsburg birodalom uralma alatt állt. Nem véletlen, hogy a Habsburgok elleni, II. Rákóczi Ferenc által vezetett felszabadító hadjárat központja Kárpátalján volt. Itt

Gyülekezeti kirándulás

Barabási határátkelés gyalogosan.

bontott zászlót Esze Tamás és ide érkezett a fejedelem a Vereckei-hágón keresztül Lengyelországból 1704-ben. Az 1867-es kiegyezés gazdaságélénkítő hatása ellenére Kárpátalja fakitermelésen és fafeldolgozáson alapuló gazdasága nem mutatott látványos fejlődést, az ország legszegényebb vidéke maradt. A trianoni békediktátum Kárpátalja nagyobbik részét Csehországhoz, Máramaros megye déli részét Romániához csatolta. Történelmi városaink, ahol a lakosság 73 (Munkács), 80 (Ungvár) és 96 (Beregszász) százaléka magyar volt, idegen uralom alá kerültek. A csehek mindent megtettek a magyar identitás elpusztítása érdekében. Több ezer cseh lakost telepítettek be a magyarok lakta településekre, megsemmisítették a magyar múlt utaló emlékeket, a földreform jegyében a magyar nagybirtokot cseh és ruszin parasztok között osztották szét, bezárták iskoláinkat, minden eszközzel akadályozták a magyar kultúra fennmaradását. 1938-ban az első bécsi döntés a Felvidék magyarlakta területeit visszaadta az anyaországnak, így Kárpátalja déli, alföldi része Magyarországhoz került. Az északi részen Huszt székhellyel az autonómmá lett terület vezetője kikiáltotta a független ukrán államot. Ezt a zavaros helyzetet, vákuumot kihasználva 1939-ben a magyar hadsereg gyakorlatilag harci cselekmény nélkül elfoglalta egész Kárpátalját és Magyarországhoz csatolta. A „magyar időszak”

öt éve alatt látványosan megnőtt a magyarok aránya, kiépültek és betagozódtak oktatási és kulturális intézményeink, bővült úthálózatunk, és fejlődött a gazdaság. Ezt az állapotot szakította meg a szovjet hadsereg előre nyomulása, amely pillanatok alatt átlépte az Árpád-vonal védelmi rendszerét, és mintegy 40000 magyar és német férfit munkatáborokba hurcolva bemutatta a szocializmus természetét. 1945-ben a Szovjetunió és Csehszlovákia egyezményben állapodott meg arról, hogy Kárpátalja a Szovjetunióhoz, és azon belül az Ukrán Szocialista Köztársasághoz kerül. Ezzel megkezdődött Kárpátalja magyar lakosainak a legsötétebb, szenvedésekkel teli korszaka. A kommunista rendszer folyamatos nyomás alatt tartotta a református egyházat: a gulágra elvitt férfiak közül (melyeknek nagy része református volt) több mint tízezer fő nem tért vissza; lelkészek tucatjait hurcolták el; folyamatosan be akarták olvasztani az egyházkerületet a baptistákhoz; megszüntették a lelkészképzést; nem volt hitoktatás és konfirmálás; betiltották az egyházi irodalom (biblia) kiadását.

A peresztrojka Ukrajna függetlenné válását is lehetővé tette 1991-ben. Ma Ukrajna ezer sebből vérzik. A gazdaság alig működik, óriási a korrupció, ijesztően alacsonyak a bérek, nagy a munkanélküliség. A Dnyepr vonala kettévágja a lakosságot, keleti fele Oroszországhoz, nyugati

fele az Európai Unióhoz húz, a politikusok pedig nagyhatalmi játszmák függvényében hozzák döntéseiket. A 90-es években még 50 milliós lakosság mára 42 millióra apadt, Oroszország annektálta a Krím félszigetet, keleti szakadár tartományai háborúban állnak, és folyamatos az elvándorlás.

Mi ezzel az Ukrajnával találkoztunk: lepusztult utakkal, tatarozásra szoruló épületekkel, a turizmust segítő információk teljes hiányával és az igénytelenség magas fokával. A határ túloldalán Mező Miklós református lelkész várt bennünket, valamint az autóbuszunk Vlagyimirral. Első megállónk Zápszonyban, a lelkészlakban volt, ahol karácsonyi adományaink célba juttatója, és utunk megszervezésében segítséget nyújtó Mező Miklós – feleségének köszönhetően – gulyáslevessel kínálta meg csoportunkat. A leves kitűnő volt, és előkerült egy kis szíverősítő pálinka, valamint házi vörös- és fehérbor is. Nagy együttérzéssel hallgattuk a lekipásztor szavait arról, hogy néhány kilométerre a magyar határtól mit jelentett a bezártság, hogy miképpen szervezték meg a szocializmus éveiben a lelkészképzést, s hogy ma a falvakban élő fiataloknak magyarnyelvű szakképzés hiányában nincs esélyük a továbbtanulásra, illetve az elhelyezkedésre. A családtól búcsút véve Munkács felé fordult autóbuszunk.

A közel 100 000 lakossal rendelkező város megközelítése igazi sofőrbravúrnak bizonyult. A pár száz méteren keresztül tartó gödrök, lyukak, aszfaltmentes területek, és a nagy forgalom a néhány évvel ezelőtti erdélyi kirándulásokra emlékeztetett. A *deja vu* érzése akkor is elkapott bennünket, amikor a panelházak változatos erkélybeépítési kreációira pillantottunk. A munkácsi vár síkságból kiemelkedő, 68 méter magasan álló sziluettje azonban kíváncsisággal és várakozással teli érzéseket csalt elő mindenkiből. A várat csak gyalog lehetett megközelíteni, a busz megállt az emelkedő alján. A munkácsi vár három külön védelmi rendszerből áll, amelyek különböző magasságú teraszokon helyezkednek el. A legalsó szinten éltek a várat kiszolgáló szolgák és kézművesek. Az alsó és középső szint között száraz várak húzódik. A középső vár udvara a Rákóczi tér. Itt voltak a várvédő katonaság kaszárnyái, lőszer- és élelmszerraktárak, valamint a lovagterem. A legfelső szint a fellegvár, itt lakott a vár ura és udvartartása. Három, egyenként 3,9 méter vastag körbástyája még ma is áll. A Lórántffy-bástya mellett található a vár legmagasabb épülete a torony. A két-három szintes palotaépületeket árkádok kapcsolja össze. Az udvaron áll egy 86 méter mély kút, amelyből titkos kijárat vezet a Latorca partjára. A Lórántffy-bástyán áll

Munkács vára és Matl Péter szobrászművész alkotása (Zrínyi Ilona és az ifjú II. Rákóczi Ferenc).

Gyülekezeti kirándulás

A szolyvai emlékpark

Matl Péter munkácsi szobrászművész Zrinyi Ilona és a kis Rákóczi Ferenc 2006-ban felavatott szobra. A vár mai alakját a Rákócziak korában nyerte el. A várat I. Rákóczi György 1633-ban szerezte meg erdélyi fejdelemként. Felesége az a Lórántffy Zsuzsanna volt, aki nagy alázattal szolgálta a reformátusokat. Fia, II. Rákóczi György vesztes háborúba keveredett a lengyelekkel, de a várat meg tudta menteni. Felesége, Báthory Zsófia újra keresztelkedett katolikusként az ellenreformáció egyik vezéralakja volt. Fia, I. Rákóczi Ferenc Zrinyi Ilonát vette feleségül, aki hamar özvegységre jutva e várban nevelte fiát, II. Rákóczi Ferencet, és folytatott harcot a Habsburgokkal a vár megtartásáért. Küzdelmét a várban emléktábla örökíti meg. Zrinyi Ilona itt tartotta esküvőjét Thököly Imrével 1682-ben. II. Rákóczi Ferenc a kurucokkal visszazerezte a várat, és innen irányította Habsburg ellenes szabadságharcát. A vár a szabadságharc után a Habsburgok tulajdonába került, közel száz éven keresztül börtönként használták. Emléktábla őrzi, hogy neves nyelvújítónk, Kazinczy Ferenc is itt raboskodott. A várban őrizték a napóleoni háborúk során három hónapig a szent koronát. 1847-ben Petőfi idelátogatott, a látogatást emléktábla és emlékszoba örökíti meg. A millennium évében, 1896-ban ide került az ünnepet szimbolizáló hét turulmadár egyike. Ezt a csehszlovák hatalom

lerombolta, az 1940-44 között újjáépített változatot pedig a szovjetek szétverték és beolvastották. 2008-ban a szobrot visszaállították, ma messziről hirdeti a magyarok ősi dicsőségét. A vár évtizedekig laktanya volt, majd szakképző intézmény működött benne. Ma gazdag néprajzi és viszonylag szerény történeti gyűjteménnyel rendelkező múzeumnak ad otthont. A várat a bástyákkal, emléktáblákkal, emlékszobákkal egyenként tekintettük meg, és a busznál gyülekeztünk, hogy egy rövid városnézéssel bepillantjunk Munkács életébe.

Munkács sétáló utcáján olyan érzésünk volt, mintha Nyugat-Európa valamely közepes településén lennénk. A városháza előtt álltunk meg először. Ez a szépen rendbehozott szecessziós épület a XX. század első évtizedében épült. Pár lépés után az út baloldalán megtaláltuk Munkácsi Mihály emléktábláját, aki Lieb Mihályként 1644-ben a jelenlegi épület helyén állt házban született. Jobbra egy íves vaskapun belépve pillantottuk meg a Rákóczi vagy más néven Fejérházat. Az épület barokk tömbje a XVIII. században a híres osztrák építész, Balthasar Neumann tervei alapján nyerte el mai formáját. E ház különleges látogatója volt a későbbiekben II. József és Ferenc József. A Rákóczi ház kertjében található sztálini terror munkácsi áldozatainak emlékműve előtt főhajtással álltunk meg, emlékezve az itt összegyűjtött civil lakosságra és a

soha vissza nem térő 149 honfitársunkra. Ez az emlékmű is Matl Péter munkája.

Este nyolc óra körül érkezünk szállásunkhoz, a Dorottya Vendégházhoz Csetfalván. A szállásunkhoz vezető út „buszpróbáló“-nak bizonyult, a Tisza gátja melletti keskeny földúton nem sok manőverezési lehetősége adódott a gépkocsivezetőnek. A szobák gyors elfoglalása után siettünk az ebédlőben szépen megterített asztalhoz, hogy még evés előtt meghallgassuk az ünneplőbe öltözött Hangraforgó Énekegyüttes műsorát. A zenével kísért, énekhangra írt irodalmi összeállítás a sárosoroszi könyvtár vezetőjének elhivatottságát dicséri, aki a nyolcszáz lakossal rendelkező település iskolájában elültette az énekelni szerető és tudó gyermekek körében a magyar nyelv- és kultúra szeretetét, a szülőföldön maradás parancsát. A program ezt a két küldetést hangsúlyozta Petőfi Sándor, Babits Mihály, Császty Andor, Bodnár Éva stb. költeményein keresztül. A tiszta gyermekhangok szívet melengető élményt nyújtottak, és rá-

ébresztettek bennünket kivételes helyzetünkre, a haza és az anyanyelv együttes meglétének nagyszerűségére. Elfogadtuk az „Élünk és remélünk, de a hitünk egyre fárad“ sorokat, reméltük a „Fogyunk, de nem lankadunk „ igazságát, és Wass Alberttel együtt hittük és hisszük, hogy „az imádság örökérvényű“. A bőséges és ízletes vacsora után nyugovóra tértünk volna, de még halasztanunk kellett, mert tiszteletünkre zenekar érkezett a Vendégházba és éjfélig tartott a vigadalom. Nem hiszem, hogy bárkinek altatóra volt szüksége.

Másnap korán reggeliztünk, és nyolc órakor már a buszban ültünk, hogy aznapi programunkat teljesíteni tudjuk. Indulásként meghallgattuk lelkészünktől, Esztergály Elődtől Pál apostolnak a filippibeliekhez írott 4. levelének 4. versét: „Örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom örüljete!“ És valóban minden okunk megvolt az öröme: gyönyörűen sütött a nap; gazdag reggelit kaptunk; a hidegcsomag már a kezításkánkban lapult; és elindultunk Kárpátalja

Gyülekezeti kirándulás

Honfoglalási emlékmű a Vereckei-hágón

legszebb részeinek megtekintésére. Nagyjából egyórás utazás után a Szolyvai Emlékparknál álltunk meg. Ez az emlékezőhely az egykori gyűjtőtábor területén 1992 és 2005 között közadakozásból épült fel. A fekete márványtáblákon 12000 név hirdeti a „malenykij robot” törvénytelenységét és embertelenségét. 1944 novemberében falragaszokon kötelezték a 18 és 50 év közötti magyar és német férfiakat, hogy háromnapos újjáépítési munkára jelentkezzenek. A jelentkezés után azonnal Szolyvára hurcolták őket vagonokban, és már ott a lehetetlen körülmények miatt sokan elpusztultak. Aki túlélte a szolyvai napokat, heteket, az a Szovjetunióba került különböző táborokba rabmunkát végezni. Ennek a közel 40000 férfinak egyetlen bűne nemzetisége volt. A kollektív bűnösség szellemében verték rabláncra a polgári lakosságot, és tartották fogva ítélet nélkül. A hozzátartozók teljes bizonytalanságban voltak szerették tartózkodási helyét és sorsát illetően. A szépen rendben tartott emlékparkot körbejártuk, és a „*Te benned bízunk eleitől fogva*” eléneklésével, az Úrjézustól tanult imádság elmondásával emlékeztünk a tömegsírokban nyugvó elődeinkre. Az emlékpark gondnoka a lélekharang megkongatásával tette teljessé tiszteletadásunkat. Ezután visszaültünk a felfelé erősen kínlódó buszba, és majdnem eljutottunk a Vereckei szoroshoz vezető bekötőútig, amikor a

busz lerobbant. Gyalog indultunk a hágóhoz, gépkocsivezetőnk, Vlagyimir pedig valamilyen megoldást keresett a visszaútra.

A Vereckei-hágó az Északkeleti-Kárpátok egyik legfontosabb átjárója, magassága 841 méter. A hágó lenyűgöző természeti szépsége mellett a magyar történelemben is fontos szerepet játszott. 895-ben a honfoglaló magyarok többsége ezen a hágón keresztül érkezett a Kárpát-medencébe. 1241-ben a mongol-tatár főserég itt tört be az országba. Rákóczi hágón keresztül érkezését már említettük, de az első és a második világháborúban is kemény harcok színtere volt a „bejárat”. A honfoglalás ezeréves évfordulójára készült obeliszk és emlékkapu nem élte túl a szovjet érárt. A ma látható emlékművet a millicentenáriumra Matl Péter készítette. A 2008-ban felavatott emlékmű a Kelet-Nyugat közötti kaput jelképezi. Hét tömbje a hét törzset szimbolizálja, míg középen elhelyezkedő oltárköve a vérszerződésre utal. A szobor szépen kialakított környezete és a lélegzetelállító panoráma, na meg mozgásképtelen buszunk hosszas időtöltést tett lehetővé. Belefért ebbe az időbe nemzeti imádságunk közös eléneklése, és a környező hegyek békéjének élvezete.

Vlagyimir mozgásképesse tette autóbuszunkat, és jelentős késéssel elindultunk visszafelé, hogy az értünk küldött új busszal találkozunk. Legnagyobb meglepetésünkre a pótbusz megér-

kezett. Nagyobb volt, mint az első (amire nem volt szükség), és nem működött a légkondicionáló (amire viszont óriási szükség lett volna), ezenkívül vezetője egyetlen idegen nyelvet sem beszélt. Jelentős késéssel érkeztünk meg a Kárpátaljai Református Egyházkerület Püspöki Hivatalához, ahol a program szerint Zán Fábián Sándor püspökkel találkoztunk volna. A püspök úr sajnos a késés miatt nem tudott megvárni Bennünket, de kedves munkatársa, Badó Krisztina titkárságvezető ismertette az egyházkerület működésének főbb jellemzőit,

A Kárpátaljai Református Egyháznak körülbelül 70 000 tagja van, akik három egyházmezőhöz (Bereg, Máramaros-Ugocsa és Ung) és 108 gyülekezethez tartoznak. A gyülekezetekben ma 80 lelkész teljesít szolgálatot. A rendszerváltozás után az egyház visszanyerte önállóságát, és erőteljes fejlődésnek indult. Ma a kárpátaljai református gyülekezeteknek az egységes Magyar Református Egyház részeként az a küldetésük, hogy a magyar nemzet összetartó és megtartó erejét képezzék. Ezt a célt diakóniai és missziós tevékenységükkel, valamint oktatási intézményeikkel érik el. Az egyház diakóniai tevékenységét a szociálisan rászorulóknak segítése mellett az általa működtetett intézményekben folytatja (öregotthon, krízisközpont, katasztrófa-központ, gyermekotthonok, fogyatékkal élők

napközije, pékség, önkéntes tűzoltóság). Missziós tevékenysége sokoldalú, menti a szenvedélybetegeket, segíti a romák integrációját, foglalkozik az ifjúság táboroztatásával és programszervezésével, és kórházmissziót is működtet valamennyi nagyvárosban. Oktatási intézményei széles palettát fognak át az óvodától a főiskoláig. Az óvodákban és az általános iskolákban a hitoktatás mellett a magyar nyelv megtartása a fő oktatási cél. A négy középiskolában, valamint a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán az elitképzés a legfontosabb cél. Ehhez a szerteágazó tevékenységhez komoly erőforrásokra van szükség, melynek nagy részét a magyar állam biztosítja. Szükség van azonban a mi adományainkra is, elsősorban élelmiszerre, hogy a fennálló intézmények folyamatos működése biztosított legyen.

A Kárpátaljai református Egyházkerület Püspöki Hivatala Beregszászon, Fedák Sári egykori villájában székel. Ennek a hányatott sorsú színésznőnek, a magyar színjátszás egyik legnagyobb operett primadonnájának, Molnár Ferenc második feleségének életét egy kis kamarakiállítás örökíti meg a hivatal fogadóterének sarkában. Megnéztük a fotókat, dokumentumokat és még arra is volt időnk, hogy a szépen ápolt kertben lehajtott fővel álljunk meg a mártír lelkipásztorok kopjafája előtt. Későn jutottunk a

A keleti Kárpátok vonulatai

Gyülekezeti kirándulás

„Husznak romvára megállék...”

jó vacsoránkhöz, buszunk nem kísérletezett azzal, hogy bevigyen szállásunk elé, a gáttól hazagyalogoltunk.

Kirándulásunk harmadik napjának látnivalói képezték elsődleges úticélunkat, a templom-mennyezetek kazettáinak megtekintését. Korán indultunk a máramarosi havasok felé, hogy egy fordulóval a Tisza völgyébe kerüljünk. Ezúttal új buszt, és új gépkocsivezetőt kaptunk, de a légkondicionálással és az idegen nyelvtudással a helyzet változatlan volt. Huszton a vártemplomnál álltunk meg, hogy meghallgassuk Dénes Elemér lelkipásztor ismertetését Kárpátalja egyik legrégebb templomáról. A fallal körülvett erődtemplom a XIV. században épült gótikus stílusban. Eredetileg Szent Erzsébet néven a katolikusoké volt, de Huszt lakossága már 1524-ben áttért a protestáns hitre, amiben Huszti Lovas Tamás reformátornak volt nagy szerepe. A templom egyhajós csarnokát egy csúcsíves diadalívvel elválasztó keskenyebb szentély zárja le. A szentélyben Árpádházi szentek freskómaradványai láthatók: Szent István, Szent Imre és Szent László. A szentély boltozatának zárókövét Isten báránya faragvány díszíti, mely fölött apró piros-fehér zöld zászló látható. A gyönyörű karzat és a padok a népi barokk remekei. Értékes a XVII. századból származó egyik úrvacsora edénye, amit Bethlen István ajándékozott a közösségnek. A kétezer fős reformátusságnak

nagyjából egyötöde rendszeres templomlátogató. Meglepődtünk azon, hogy hittanoktatás ukrán nyelven is folyik, s hogy a vegyesházasságokban élők számára ukránnyelvű bibliaórát is tart a lelkipásztor. Még kívülről megszemléltük a tartópillérek, a négy fiatornyos harangtorony, és Huszti L. Tamás emléktábláját, s pár perc múlva már a huszti vár 150 méter magas bazaltkúpja tövében álltunk. A bátrabbak elindultak felfelé, hogy a szinte bevehetetlen vár „bús düledékei” előtt egy pillantást vessenek a város és a környék panorámájára. A huszti vár már a XII. században fontos erődítménynek számított. Bevenni szinte soha nem sikerült. Mátyás ide záratta be nagybátyját, Szilágyi Mihályt, Rákóczi pedig rendi országgyűlést tartott itt. A vár egy villámcsapás és tűzvész áldozata lett a XVIII. században. Így amikor Kölcsey örökbecsű sorait megfogalmazta „Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül!” már csak romokat talált. A látvány, a hegyek közül kilépő, lustán hömpölygő Tiszával megérte a fáradtságos feljutást és a még nehezebb leérkezést.

Buszunk ezután Técső felé kanyarodott, ahol a templom szomszédságában egy kávézó teraszán felfrissülést keresve némi szabadidőhöz jutottunk. Már messziről megláttuk a bádoggal befedett templomtornyot, ami ebből az ortodox környezetből csak a négy fiatorny miatt utal az eredetére. Mint vendéglátónktól, László Károly

református lelkésztől megtudtuk, a XIII. századi templom szintén katolikus eredetű, 1546-ban került a reformátusokhoz. Nagyméretű, egyhajós templom, amelyhez egyenesívű szentély társul. Mai formáját 1748-ban nyerte el, amikor a tatár betörés után porrá égett templom újjáépült. Ebben az évben került a hajó mennyezete 240 darab kazetta. Minden kazetta más díszítésű, többségükben ornamentális motívumokkal és figurális kompozíciókkal. A kazetták között szöveges feliratú is található. A figurális ábrázolásban láttunk sellőt, oroszánt, pelikánt, kígyót, sast, emberfejű sárkányt, egyszarvút, halat, kecskét, lovat, seregélyt. A színpompás mennyezet eredeti kazettái ma a farost lemezekre átmásolt új kazetták alatt találhatók, hogy megőrizhetők legyenek az utókor számára is. A templom féltve őrzött kincse egy 1848-as magyar zászló, amely a templom padlásán vészelt át a zord időköt. A técsői gyülekezet választói névjegyzékében 930 fő szerepel, vasárnaponként három- négy százan hallgatják Isten ígését. Még egy pillantás a nagybányai művésztelep alapítójának, Hollósy Simonnak a templom előtt álló szobrára és irány Visk.

Visken Jenei Károly lelképásztor fogadott bennünket. Magyarázata nem volt szabványos, mégis lekötötte figyelmünket maradéktalanul. Humorral ötvözött keserédes mondataiból sugárzott a szülőföld és a rábizott nyáj szeretete. A nagyközségben 1556 -ban gyökeresedett meg a kálvinista hit. Napjainkban a választói névjegyzék 3220 nevet tartalmaz. A vasárnapi istentiszteleteken a hívők száma meghaladja a 300 főt, nagyobb ünnepeken az 1000 főt. Gyermekek hittan, ifjúsági foglalkozások, konfirmáció és felnőtt konfirmáció mellett a gyülekezet ingyen konyhát is működtet. A templom alapjai a XIV. századból származnak, mai formáját többszöri átalakítás után nyerte el. Egyhajós gótikus jegyekkel rendelkező építmény. Szentélye a nyolcszög három oldalával zárul, kívülről támpillérek erősítik. A hajó és a szentély között csúcsíves diadalív a választóvonal. A templomhajó famennyezete ornamentális és geometriai motívumokkal, madarakkal díszített. Ezt az egybefüggő népirokokó kompozíciót a Nyitra megyéből származó Váli Antal festette 1789-ben. A templomot kontyolt nyeregtető

fedí, nyugati végén csúcsos négyfiatornyos huszártoronnyal. Mellette emelkedik a szoknyás, galériás csúcsos harangtorony a XVIII. századból. A templomkertet közel egy méter széles kerítés veszi körbe, a kertben gyönyörűen ápoltság virágokkal, rózsákkal, kvázi arborétummal találkoztunk. Itt találtuk azt a szép kopjafát is, amely Kárpátalja Gulágra hurcolt férfilakosságának az első között állított emléket.

A mai nap utolsó élményét a csetfalvi templom meglátogatása nyújtotta. Amikor beléptünk az Isten házába, egy ékszerdobozban éreztük magunkat. A templom gondnoka fogadta a csoportot, és adott részletes magyarázatot a színpompás kazettákról. A templom a XV. században épült gótikus stílusban, amit az ablakok csúcsívei, a hajó és a szentély közötti diadalív, valamint az ülőfülkék bizonyítanak. A szentély jóval kisebb és alacsonyabb, mint a hajó. Népies festett kazettás mennyezete pártját ritkító szépség. A hajókazettái saktáblaszerűen váltakoz-

A viski református templom mennyezetét díszítő magyar középcímer

Gyülekezeti kirándulás

nak, sötétebb és világosabb kék mezőből állnak ornamentális, virágos díszítéssel. A szentély kazettáin fehér alapon virágok, indák, levelek láthatók. A hajó kazetták díszítése fellelhető a karzaton, és a szószék alatti papi padon is. A hajó mennyezetét 1753-ban, a szentélyét 1773-ban Asztalos Lándor Ferenc festette. Ugyanő készítette a tákosi templom mennyezetét is. A templomtorony igazi remekmű. Szoknyás, galériás négy fiatornyos faszerkezetű harangtoronyát hegyes sisak fedi. Még megtudtuk, hogy Széchenyi István a Tisza szabályozása idején járt a településen, és Móricz Zsigmond anyai nagypapa egy ideig ebben a templomban szolgált.

Vasárnap reggel összecsomagoltunk, és elindultunk Beregszászra, hogy az istentiszteletet Kárpátalja reformátusságának központjában hallgassuk meg. Korán érkeztünk a városba, és egy kis korzózással felderítettük a központ nevezetességeit. Elsétáltunk a kaszinó, a színház, a főiskola gyönyörűen rendbehozott épülete előtt, bepillantottunk a római katolikus templomba, és kívülről láttuk a Bethlen-kastélyt. Az istentisztelet kezdetére megtelt a templom. A gyülekezet mintegy 1500 tagjából átlagosan 400 fő jelenik meg vasárnaponként. A templom Beregszász egyik legszebb műemléke, a késő barokk építészeti remeke. A térre merőlegesen illeszkedő építmény téglalap alaprajzú,

hatalmas ablakkal és mindkét végén két oszlopos alátámasztású karzattal. A templom első felszentelése 1740-ben történt, a második 1929-ben, ami egy 1919-es tűzvész következménye volt. A templom legutolsó renoválása a magyar kormány segítségével 2018-ban fejeződött be. A beregszászi gyülekezetnek öt beosztott lelkésze van, működtet kórházmissziót, saját nyomdával és rádióval rendelkezik. A gyülekezet életét 24 tagú presbitérium és három gondnok irányítja. A gondolatébresztő prédikáció és a tájékoztatás után visszamentünk a panziónkba, hogy megegyük a finom ebédet, elköszönjük a háziaktól és az élmények hatása alatt elinduljunk hazafelé. A határon hatalmas tömeg várakozott, de a gyalogos átkelés ezúttal is nyerőnek bizonyult. A késő délutáni órákban már otthon maradt családtagjainknak meséltük úti élményeinket.

Áldott volt a négynapos együttlét. Leckét kaptunk hazaszeretetről, a soha fel nem adás gyakorlatából. Az Úr velünk volt, vigyázott ránk. Köszönet lelkipásztorunknak, Elődnek és gondnokunknak, Ferinek az út szervezéséért és megvalósításáért. Köszönet minden résztvevőnek az együtt töltött percekért és a közös hitben megélt élményekért.

Szenyessy Judit presbiter

A csetfalvi templom pirkadatkor

„A hit cselekedetek nélkül meddő.“

TEREMJETEK GYÜMÖLCSÖT

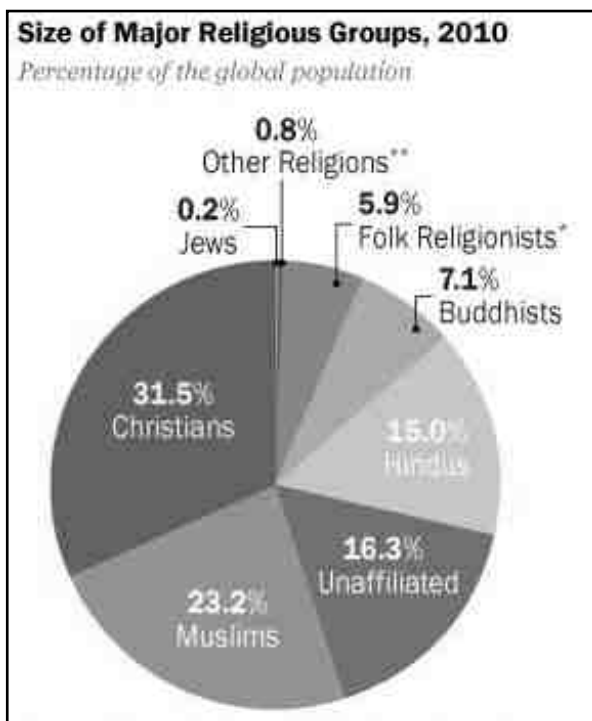
GYÜLEKEZETI SZOLGÁLATAINK ELMÉLETI HÁTTEREIRŐL ÉS
GYAKORLATI MEGVALÓSULÁSÁRÓL

1. BIBLIAI ALAPOK

„Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet.“ (Mt 28,19) – Jézus missziói parancsában küldetést bíz tanítványaira, folytassák azt a munkát, amit ő kezdett meg: bűnbánatra és megtérésre hívni az embereket. A tanítványoknak köszönhetően elterjedt a keresztyénség a világban. Péter Jeruzsálemben és annak környékén tanított, Pál bejárta a Földközi-tenger vidékét, Tamás Szíriába és Indiába ment, Jakab pedig először Júdeában és Samáriában hirdette az evangéliumot, majd messzebb, Hispániában folytatta missziói munkáját. A tőle olvasható levélben különösen sokat ír a hit és a cselekedetek szétválaszthatatlan voltáról. „...a hit is, ha cselekedetei nincsenek, halott önmagában.“ (Jak 2,17) Azt is mondja: „...a hit cselekedetek nélkül

meddő...“ (Jak 2,20) – azaz nem terem gyümölcsöt, nem hoz eredményt. Aztán Ábrahám példáját hozza, aki engedelmeskedett Istennek, és ezért „...cselekedeteiből lett teljessé a hite.“ (Jak 2,17.22) Keményen fogalmaz: „Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak.“ (Jak 4,17)

A 12/72 fős tanítványi körből napjainkra az emberiség 31,5%-a keresztyén (kép). Bolygónk népességének 84 százaléka tartozik valamely valláshoz. A Föld lakosságából 2,2 milliárd keresztyén (a világ népességének 32 százaléka), 1,6 milliárd muzulmán (23%), 1 milliárd hindu (15%), közel 500 millió buddhista (7%) és 14 millió zsidó (0,2%). További 400 millió (6%) különféle hagyományos, törzsi, bennszülött vallások követője. Végül mintegy 58 millió (körülbelül 1%) más vallások híve (pl. bahái vallás, szikhizmus, sintoizmus, taoizmus, zoroasztrianizmus stb.) A felmérésből kiderül, hogy az emberiség 16 százaléka nem kötődik semmilyen valláshoz, bár közülük sokan hisznek Istenben vagy valamilyen kozmikus szellemi lényben. Jó hír, hogy az emberiség 1/3-a keresztyén, ugyanakkor ez a szám azt is megmutatja, hogy van még bőven feladat, missziói terület.

2. MOTIVÁCIÓK

Mi motiválta a tanítványokat, hogy időt és energiát nem sajnálva elvigyék messzi vidékekre a krisztusi örömhírt?

1. KÜLDETÉSTUDAT – Krisztus parancsát teljesítették.

2. HÁLA – egy új élet kezdődött számukra Jézus oldalán, ezért – mondjuk így – tartoztak neki. A szívükben érzett hála része volt az engedelmisségüknek.

„A hit cselekedetek nélkül meddő.“

3. SZERETET – a bennünk munkálkodó isteni szeretet nem engedte, hogy tétlenül eltékozzák azt. Hajtotta őket, hogy másoknak is átadjanak abból valamit, mások is megtapasztalják ezt a szeretetet.

4. HITÜNKBŐL FAKADÓ JÓCSELEKEDET – Ahogyan elkezdték a missziót, azt tapasztalták meg, hogy ők maguk is erősödtek a hitben, és egyre előbb lett Krisztussal való kapcsolatuk. A cselekvő hit, a misszióba történő beállás önmagát gerjeszti. Mint egy lavina, amelyik elindul a hegy tetejéről, és egyre nagyobb, egyre erősebb lesz.

Ma nem biztos, hogy beszélhetnénk keresztyénségről, ha egykor a tanítványok nem hozták volna meg a személyes áldozatukat az Úrnak. Idejüket, energiájukat, sőt még az életüket is feláldozták azért, hogy minél többen megismerjék Krisztust és rajta keresztül az Atyát.

Amikor szolgálatvégszéről beszélünk, akkor ezek a motiváló tényezők a mi életünkben is jelen vannak. Személyes aktivitásunk fokmérője, hogy a küldetésudat, a szeretet, a hála, és a megélt jócselekedetek mennyire vannak jelen az életünkben. Mindez pedig a személyes felelősségünkre is rámutat: a mi személyes áldozatunkon is múlik, hogy az egyház erősödik és növekszik az üdvözülőkkel vagy éppen erőtlenül kiüresedik, és ezzel a jövő nemzedék előtt is bezárja a kaput.

3. KIHÍVÁSOK

Jövőbe mutató tendenciák azt mutatják (Pew Research Center (PRC) kutatta a világvallások jövőjét), hogy 2050-re a két világvallás (keresztyén és muzulmán) mennyiségi mutatói kiegyenlítődnek, 2070-re pedig az iszlám statisztikai vezetéshez jut. De más vallások is növekednek a keresztyénség mögött.

A keresztyénség helyzete nemcsak a világ vallásai közötti változik, hanem a valláson belül is átrajzolódik a világtérkép. Míg hosszú évszázadokon keresztül a legkeresztyénibb kontinens Európa volt, napjainkra kezdi elveszíteni ezt a pozícióját. Afrika, Dél-Amerika és Ázsia egyes országai átveszik a

helyet. Pl. legfrissebb adatok alapján elmondható, hogy Afrikában naponta 50 millióan térnek meg, és egyre több misszionáriust küldenek Európába.

Az európai keresztyénség válságban van. Hogy pontosan ez a folyamat mikor kezdődött el, összetettsége miatt nehéz megmondani, az viszont tényként elfogadható, hogy a 20. századi háborúkra és diktatúrákra nem a megfelelő képpen válaszolt az egyház, aminek fájdalmas következményét tapasztalhatjuk napjainkban, főként Nyugat-Európa országában, de már hazánkban is.

Szemléltetésként: 2017-ben, csaknem 4000 fő részvételével készítettek közvélemény-kutatást az Egyesült Királyság hitéletéről, amiből kiderült, hogy alig 15 év alatt a szigetország hatalmas lépést tett a szekularizáció felé, főleg, ami az utánpótlást illeti. Eleve az összlakosság több mint fele (52%) mondja magáról, hogy egyáltalán nem követ semmilyen vallást, ez 15 évvel ezelőtt még csak 41%-ra volt érvényes. A fiatalok közt még komolyabb a szakítás a vallásokkal, a 24 év alattiak csaknem 70%-a mondja vallástalannak magát. Angliában legnagyobb arányban az anglikán vallást követik, 2017-ben azonban számuk már csak a lakosság 14%-át éri el (15 évvel korábban 31%-uk), közülük is a legtöbben 65 év fölöttiek, akik közt szintén jelentősen megnőtt azok száma, akik elmaradoznak a templomból. A fiatalok alig 2%-a tartja magát hívó anglikánnak. (Forrás: https://gondola.hu/cikkek/114125-igy_sullyedt_val-sagba_az_anglikan_egyhazi.html)

2017-es újságcikk címe a skót keresztyénekről: „Skóciában mostantól házasodhatnak a meleg keresztyények.“ (Forrás: [/hvg.hu/élet/20170608_Skociaban_mostantol_hazasodhatnak_a_meleg_keresztyenyek](http://hvg.hu/élet/20170608_Skociaban_mostantol_hazasodhatnak_a_meleg_keresztyenyek))

2019-es cikk a svéd keresztyénségről: A svéd

„A hit cselekedetek nélkül meddő.”

lutheránus egyház társadalmi nyomásra sorra föladja a keresztény elveket és erkölcsöket: sokan ezt ünneplik, pedig a folyamat eredménye a tragikus önfelszámolás. KÉP: Örebro Szent Miklós-temploma és Pride-ra járó lelkésze szivárványos szőnyeggel vár mindenkit a nyitottság jegyében.

(Forrás: mandiner.hu/cikk/20190423_mozes_szabolcs_a_sved_bezzegkeresztényi_onfelszamolasirol)

A különféle extrém próbálkozások érhető okból történnek, ugyanakkor a módszer hatékonysága megkérdőjelezhető. További hírek az európai kereszténységről:

Forrás: <https://hu.euronews.com/2018/03/22/magyarorszagon-a-fiatalok-67-szazaleka-hitetlen>

2018-as cikk (Stephen Bullivant, a londoni St Mary's University teológia professzora publikálta): Csehországban 10-ből kilenc fiatal semmilyen felekezethez, valláshoz nem tartozik (91 százalék a 16-29 éves korosztályban). A skála másik végén Lengyelország áll, ahol csak 17 százalék vallotta úgy a 16-29 éves korosztályból, hogy nincs vallása. Itt találjuk egyébként a legtöbb keresztyént is: a fiatal lengyel felnőttek 83 százaléka vallotta keresztyénnek magát. Utánuk következik Litvánia (74%) és Írország (59%).

Magyarország a hatodik legkevésbé vallásos fiatalokkal rendelkező ország – a semmilyen felekezethez nem tartozó fiatal felnőttek aránya 67 százalék. Elgondolkodtató.

A magyarországi adatok alapján is megfigyelhető, hogy az arány folyamatosan csökken: 1998-ban még a lakosság 58%-a vallotta magát római katolikusnak, 2001-ben már csak 55 százaléka, míg 2011-re ez az arány 39 százalékra csökkent. 2011-ben egyébként az összes keresztény felekezetet összeadva a magyar lakosság 54 százaléka vallotta magát keresztyénnek.

Emlékszünk Jakab apostol szavaira: „...a hit cselekedetek nélkül meddő...” (Jak 2,20) Figyeljük meg a statisztikákat. A drasztikus létszámcsökkenés főként a fiatalok esetében figyelhető meg. Úgy tűnik, mintha ők nem találnák meg a kapcsolódási pontot a keresztyén közösségekkel. Ennek egyrészt oka lehet az, hogy az egyház nem követi olyan gyorsan a modernizációt, és így a fiatalok nem érzik magukat otthon a templomokban. Régies énekek, régies beszéd – nem egy református lelkész olyan 40-50 éves egyházmodellt örökít tovább, amely már a maga korában is ódivatú volt.

A fiatalok ilyen irányú távolodása nem újkori tünet. Az egyház történelmében minden generációváltásnál megtapasztalható volt ez, és az is, hogy az idő múlásával – ahogyan ezek a fiatalok idősebbek és érettebbek lettek, és mondjuk családot is alapítottak –, a távolság egyre szűkült. A stabilitás, a kiszámíthatóság, a lelki kérdések az emberi élet előre haladtával egyre fontosabb tényezők lesznek.

Vallás	1930	1949	1992	1998	2001	2011	változás 2001 és 2011 között
Római katolikus	67,1%	70,5%	67,8%	57,8%	51,87%	37,15%	▼
Nem válaszolt					10,83%	27,16%	▲
Felekezeten kívüli		0,1%	4,8%	18,5%	14,55%	18,18%	▲
Református egyház	20,9%	21,9%	20,9%	17,7%	15,91%	11,61%	▼
Evangélikus	6,1%	5,2%	4,2%	3,9%	2,99%	2,16%	▼
Görögkatolikus					2,64%	1,80%	▼
Jehova tanúi					0,21%	0,32%	▲
Baptista					0,17%	0,18%	▲
Hit Gyülekezete					0,04%	0,18%	▲
Ortodox					0,14%	0,14%	–
Izraelita	5,1%	1,5%		0,20%	0,13%	0,11%	▼
Buddhista					0,05%	0,10%	▲
Egyéb és ismeretlen	0,7%	0,7%	2,2%	1,90%	0,11%	0,91%	▲

„A hit cselekedetek nélkül meddő.“

Ez a tapasztalat azonban mégsem nyugtathat meg bennünket. Azért nem, mert nagyon sokat változott a világ, főként az információ áramlása terén és a liberális, azaz „szabadelvű“ gondolkodás egyre szélsőségesebb térhódítása miatt. Korunkra a keresztyén hit egy lett a sok vallás közül, és ahogyan élelmiszert vagy ruhát válogatunk az áruház polcainál, úgy válogatunk a vallások között is. Éppen melyikre van szükségem vagy melyik vonzóbb számomra. Termék lett a hit. Soha nem tapasztalt veszélynek van kitéve a most felnövő 'Y', 'Z' vagy 'alfa' generáció, mert az alapokban bizonytalanságra épülnek.

Csak egy példa erre: tinédzser fiú tetszeni akar a lányoknak, ezért elkezd „gyúrni“, súlyokat emelni. Kitartása nem sok van, viszont gyors és látványos eredményt szeretne elérni, ezért rákértes a neten a megoldásra. A „Youtube“, a „Google“ és a többi kereső program feldob neki olyan promóciós videókat és cikkeket, amelyek nagy multcégek megbízásából készültek, és burkolt reklámként jelennek meg az interneten a profit érdekében. Ezek a videók mind azt sugallják, hogy jó dolog ilyen termékeket fogyasztani, mert egészséges (persze nem) és gyors izomnövekedést eredményez. A fiatalok többsége megőrül ennek, és rohan a boltba, hogy beszerezzen egy ilyet. Persze találni az interneten tudományos írásokat is a fehérje-fogyasztással kapcsolatban, amelyek elmondják, hogy ezek a fehérjekészítmények impotenciát okoznak a fiataloknál, azaz a nemzőképességükre káros hatással van. Ezek az írások sem mennyiségükben, sem látványos megjelenésükben nem tudják felvenni a versenyt a reklámpar anyagaival. 100 izgalmas és látványos cikk szól arról, hogy milyen hatásos és jó dolog a protein (és még akciós az ára is), szemben vele néhány unalmas, tudományos cikk a protein káros mellékhatásairól. Melyik írásnak fog hinni a fiatal tinédzser?

Ugyanez igaz Isten-keresés témájában is. 100 izgalmas és látványos könyv, film, előadás szól különféle spirituális irányzatokról (ezoteria, angyal-kultusz, Jedi-erő, keleti filozófiák stb.), melyeknek semmi köze Istenhez. A mérleg másik serpenyőjében pedig történelmi egyházaink látványosnak és izgalmasnak kevésbé mondható produktumai találhatóak. Ha egy szülő a gyermekére bízta a „hit-választás“ kérdését (és nagyon sokan vannak így), akkor nyilvánvalóan a gyermek a látványos és izgalmas dömping-kampány felé fog húzni.

Érezzük a súlyát, nem könnyű küldetés ebben a világban az evangélium hirdetése. Egyrésztől vonzóvá kellene tenni Isten egyházát az emberek számára, de úgy, hogy közben nem „igazodunk ehhez a világhoz“. Másrésztől a különböző vallási és filozófiai tanítások tengerében nekünk, magunknak is következetesen ragaszkodni kell a krisztusi örökséghez, a Szentírás tiszta tanításához, az apostoli hagyományokhoz.

4. HITELESSÉG

MILYEN JÖVŐ VÁR az európai keresztyénségre, illetve RÁNK MAGYARORSZÁGON?

Nem tudhatjuk, mert nem látunk a jövőbe. Néhány dologban azonban biztosak lehetünk:

1. *Van egy kegyelmes Istenünk, aki végtelen türelemmel várja, hogy az elveszett bárányok megtérjenek.*
2. *Minden embernek személyes felelőssége, hogy elfogadja-e Isten kegyelmi ajándékát vagy sem.*
3. *Ugyanakkor a megtértek kötelessége, hogy Isten eszközeként betöltsék küldetésüket. Más szavakkal: személyes felelősségünk, hogy mi lesz a keresztyénséggel a jövőben.*

Ez utóbbi mutat rá a szolgálatvégzésünk je-

lentőségére. Amikor elfogadtuk Krisztus megváltását, egy új életet kaptunk, amellyel Isten üdvözítő akaratát szolgáljuk. Az Úr nemcsak számunkra készítette el a megváltást, hanem reményeink szerint gyermekeink, unokáink és a felnövekvő nemzedékek számára is. Isten mindent megtesz azért, hogy minden ember halljon az evangéliumról, és lehetőleg pozitív döntést hozzon megtérése kérdésében. Ebben pedig nekünk is szánt feladatot. Isten üdvtervének része az egyház, szűkebb értelemben a gyülekezet, MÉG SZŰKEBB ÉRTELEMBEN PEDIG MI MAGUNK.

Amikor az egyház hitéletben betöltött szerepéről beszélünk a felnövekvő 'Y', 'Z' generáció kapcsán, akkor egyúttal az egyéni felelősségünkről is szó van. Az egyház küldetésének sikeressége rajtunk, egyháztagokon múlik.

Ha a szolgáló és élő hit határozza meg az Istennel való kapcsolatomat (tulajdonképpen ez a krisztusi példa), akkor olyanok fognak csatlakozni hozzánk, akik szintén komolyan gondolják a keresztyén szolgálatot, ez pedig az egyház erősödését hozza magával, amely a felnövekvő generációk hitre jutásának egyik fontos feltétele.

A hitelesség kulcskérdés az egyház életében: a hiteles keresztyének vonzzák az Isten-keresőket, a hiteltelenek taszítják. Amikor azt látják az emberek, a gyerekeink, az unokáink, hogy őszinte és hálátelt szívvel áldozok az Úrnak az időmből és az energiámból, akkor megbizonyosodnak arról, hogy az én hitemnek, és ezzel együtt az életemnek, valódi és komoly alapja van, és ez számukra is vonzóvá teszi az egyházat. Gondoljunk csak az első századi keresztyénekre: mindenüket, még az életüket is feláldozták hitükért, és ezért az emberek megbizonyosodhattak, hogy ennek a hitnek valódi alapja van. Erőt éreztek a tanítványok munkájában, és ezért csatlakoztak az egyházhoz.

Az újonnan épülő, modern és egyszerre klasszikus templomunk önmagában nem elég ahhoz, hogy az Isten-keresőket és a felnövekvő generációkat Krisztusi hitre vezesse. Rajtunk múlik, hogy aki betér hozzánk, egy élő gyülekezetet találjon, amelyről sugárzik Isten áldása,

vagy egy élettelen közösséget lát, ahol nem érzi jól magát. Ennek az élő kapcsolatnak része a rendszeres templomba járás, az imádság, a dicsőítő éneklés, az egymás iránti szeretet-kapcsolat, a megbocsátás, a türelem, az elfogadás gyakorlása és nem utolsósorban a szolgálat végzés.

5. A SZOLGÁLAT JELLEMZŐI

- Isten iránti hálánk kifejezésének egyik eszköze

- nem jár érte pénz, sem semmiféle jutalmazás, hiszen Isten dicsőségére végezzük azt

- az Úrnak tartozunk elszámolással, ezért szolgálni „csak pontosan, szépen, ahogy csillag megy az égen, úgy érdemes“

- nem mehet sem a munka, sem a család rovására, mert ha igen, akkor valamit elrontottunk, akkor már nem Isten ügyében járunk

- csak akkor vállaljak szolgálatot, ha örömmel tudom végezni, panaszkodással, elégedetlenséggel nem lehet Isten dicsőségére szolgálni. Az örömmel végzett szolgálat azt üzeni: élő és jó kapcsolatom van Istennel.

- Nem kell sem túlvállalni magunkat, sem mindent felvállalni, hagyjunk lehetőséget másoknak is a szolgálatvégzésre, mások is ki tudják fejezni hálájukat Isten felé.

GYÜLEKEZETÜNK SZOLGÁLATAIRÓL A KÖVETKEZŐ MAGVETŐBEN ADUNK TÁJÉKOZTATÁST.

Záró üzenetként:

1Kor 15,58

„Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban.“

Kol 1,9b-10

„...tökéletesen megismerjétek az ő akaratát minden lelki bölcsességgel és belátással, hogy élhessetek az Úrhoz méltóan, teljes mértékben az ő tetszésére, és teremjétek gyümölcsöt mindenfajta jó cselekedettel, és növekedjétek Isten ismeretében.“

Gyülekezeti életünk képekben

CSALÁDI NAP

2019. JÚNIUS 15.

Immár a saját otthonunkban szervezhettük meg gyülekezetünk egészét megszólító családi napokat június 15-én. Egy egész napot tölthettünk együtt gazdag programok kíséretében. A felnőttek először a festett kazetták titokzatos világáról hallhattak előadást Bereczky Zoltán nagytiszteletű úrtól, aki 35 éve kutatja református szakralitásunk páratlan kincseit. Utána vendégünk volt Juhász Márton, a Református Szeretetszolgálat igazgatója, aki személyes élménybeszámoló keretében bemutatta a szolgálat külmisszióját.

A gyermekek számára is gazdag programkínálattal készültünk: bábelőadás, kézműves foglalkozás, népi játékok, ugrálóvár és medence várta a fiatalokat. Ételen-italban nem volt hiány, köszönhetően gyülekezeti tagjaink áldozatkészségének.

APA-FIA KENUTÚRA

2019. AUGUSZTUS 4-7. – BODROG

Az idei évben a Bodrog folyót hódította meg gyülekezetünk apáiból, fiaiból és nagyapáiból álló csapata. 2014 – Mosoni-Duna, 2015 – Tiszatő, 2016 – Öreg-Túr, 2017 – Rába, 2018 – Tisza és Öreg-Túr és végül: 2019 – Bodrog. A folytatás reményében adunk hálát Istennek azért a sok csodálatos élményért!

NAGYTARCSA

2019. SZEPTEMBER 29.

Szeptember 29-én a nagytarcsai szórvány gyülekezetünk vendégei voltak a Lónyai Utcai Református Gimnázium 6. osztályos diákjai. Előadásukkal szép bizonyítást tettek Isten iránti elköteleződésükről. Hálásak lehetünk Istennek, hogy a jövő nemzedékének oktatásában egyházunk felelősen végzi küldetését.

**„AKIT AZ
ÚR
SZERET,
ANNAK
ÁLMÁBAN
IS AD
ELEGET.“**

(ZSOLT 127,2)

A Magvető pünkösdi számában beszámolhattunk arról, hogy a kivitelezők hozzáfogtak templomunk tetőszerkezetének kialakításához. Isten kegyelméből azóta rendszerben folytatódhattak a munkálatok, és az eltelt

hónapokban helyére került a toronysisak, befejeződött a tetőszerkezet összeállítása, folynak a bádgos munkálatok és vele párhuzamosan a palatáblák is a helyükre kerülnek. Szeptember 25-én

Templomépítésünk hírei

harangjaink elfoglalhatták végső helyüket a toronyban. Az Úr kegyelméből az azt követő vasárnapi istentiszteletünk végén emelkedett hangulatban megkondgathattunk azokat. A videofelvételek megtekinthetőek a honlapunkon.

Meghatározó eredmény, hogy a nyílászárók is elkészültek és a helyükre kerültek, így a belső munkálatok is zavartalanul haladhatnak. November első hetében kipróbálásra került a fűtési rendszer, amely megfelelően működik.

Az enyhe ősznek köszönhetően zavartalanul folytathatók a kültéri munkálatok, így a templom főbejárati részén található ülőfelületek és virágágyások kialakítása, valamint a térkövezés.

Továbbra is imádságban hordozzuk templomunk fizikai és gyülekezetünk lelki épülését!

Fotó: Uhrinwest

*„Bizony, tőled van mindez,
és csak azt adtuk neked, amit a te kezedből kaptunk!”
(1Krón 29,14)*

FELHÍVÁS

A Csömör-Nagytarcsai Református Egyházközség presbitériuma felhívja a gyülekezet tagjainak figyelmét az egyházfenntartói járulék megfizetésére. A havi vagy évi rendszerességgel befizetett hozzájárulás Isten iránti hálánk kifejezésének és a belé vetett bizalmunknak egyik eszköze, ezért a Bibliában olvasható „tizednek” a része („Add meg a tizedet vetésed minden terméséből, ami a mezőn évről évre terem!” – 5Móz 14,22). Ugyanakkor ezzel az összeggel támogatja a református gyülekezet keresztyén misszióját Csömörön és Nagytarcsán. A befolyó összegből kerül finanszírozásra többek között a gyermekek és a felnőttek hitbéli nevelése, a szeretetszolgálat, a rászorulók megsegítése, hitbéli alkalmaink megszervezése és lebonyolítása, a misszió egyik fő helyszínét biztosító gyülekezeti otthonunk fenntartása és a helyben lakó lelkipásztor javadalmazása.

Az egyházfenntartói járulék megfizetése önkéntes alapú, ugyanakkor ennek rendszeres befizetésével válik tervezhetővé gyülekezetünk éves működése, ezért évről-évre számítunk gyülekezetünk tagjainak anyagiakban is megmutatkozó támogató hozzáállására. A járulék mértéke anyagi lehetőségeink függvényében változhat, kötelező összeg nincs meghatározva. Megfizetésével gyermekeink és unokáink előtt is példát mutatunk, és így ránevelhetjük őket arra, hogy az Isten iránti hálájukat és bizalmukat ilyen formában is ki tudják fejezni. Az egyházfenntartói járulékot minden 18. életévét betöltött református családtag után fizetjük.

Presbitériumunk tájékoztatásul minden évben meghatároz egy iránymutató összeget, amelynek alapja gyülekezetünk éves költségvetésének egy főre számított mértéke. A 2019. évben az egyház-fenntartói járulék évi javasolt összege: 10.000,- Ft/fő/év, azaz havonta 835,-Ft/fő. Ezzel a személyes áldozatvállalással fenntartható és zavartalanul végezhető krisztusi küldetésünk.

Az egyházfenntartói járulék befizetésének lehetséges módjai:

1. Banki átutalással: Csömör-Nagytarcsai Református Missziói Egyházközség, CIB Bank: 10700196-68982485-51100005
2. Gyülekezetünk pénzbefizetési („sárga”) csekkén.
3. Pintér Édua pénztárosunknál személyesen az istentiszteletet követően.
4. A lelkipásztornál személyesen, telefonon előre egyeztetett időpontban.

Hálaadásra indít bennünket, hogy az egyházfenntartói járulék befizetésével bizonyoságot tesz Isten iránti hálájáról és belé vetett bizalmáról! Ugyanakkor köszönjük, hogy támogatandónak találja gyülekezetünk krisztusi küldetését!

Áldás, békesség!

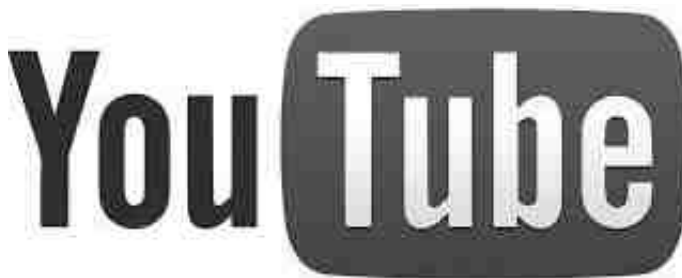
**CSÖMÖR-NAGYTARCSAI REFORMÁTUS GYÜLEKEZET
PRESBITÉRIUMA**

IGEHIRDETÉSEK

Gyülekezetünk új otthonában, A Magvető Házában is kézbe veheti az istentiszteletre érkező az igehirdetés kinyomtatott példányát (a persely mellett található). Ezzel szeretnénk azt is elérni, hogy az igehirdetés eljusson azokhoz, akik nem tudtak jelen lenni az istentiszteleten. Figyeljünk egymásra, és ha látjuk, hogy hiányzik valaki, vigyük el neki az igehirdetést az istentisztelet után.

Igyekszünk hétről hétre frissíteni a honlapunkat (www.csoref.hu), ahol az igehirdetés írott verziója mellett most már a teljes istentisztelet videófelvetele is megtalálható és letölthető. Gyülekezetünk rendelkezik saját youtube-csatornával is, Csömör-Nagytartcsai Református Missziói Gyülekezet néven, amely a videófelvétel mások számára történő megosztását is lehetővé teszi.

Legyünk az Úrnak áldott eszközei, juttassuk el az élő ige üzenetét olyanokhoz, akik keresik Istent a kapcsolatot, de még nem ismerik a Megváltó Krisztust!

A GYÖKÖSSY-INTÉZET EGYÉNI, PÁROS ÉS CSALÁDI LELKIGONDOZÁSA

"Az életünk kapcsolataink története, kapcsolat önmagunkkal, másokkal, felfelé, Istennel" (Gyökössy Endre). Ha a kötődéseink rendben vannak, biztonságban érezzük magunkat, akkor az életünkben adódó személyes, kapcsolati és lelki nehézségekkel képesek vagyunk megbirkózni.

Sokszor elakadunk, az életünkben gyakran nem mindennel sikerül egyedül megküzdenni, ilyenkor szükségünk van valakire, aki mellénk áll.

A GYÖKÖSSY-INTÉZET SEGÍT AZ EGYÉNI

*lelki nehézségekben,
személyes kihívásokban, életbuktatókban,
életvezetési kérdésekben,
gyászban, veszteségben,
magánéleti konfliktusokban,
Istenkapcsolatban, hit- és spirituális kérdésekben,
krízis helyzetekben.*

HÁZASSÁGBAN, PÁRKAPCSOLATBAN, CSALÁDBAN:

*kapcsolati krízisekben,
házassági konfliktus megértésében, összefogás kialakításában,
családi krízishelyzetekben, konfliktusokban,
különélésben, válásban,
válás utáni traumákban, újrakezdésben.*

*Bővebb információ:
[www.http://gyokossyintezet.hu/lelkigondozas/](http://gyokossyintezet.hu/lelkigondozas/)*

ANYAKÖNYVI HÍREK

2019. június – november

GYÜLEKEZETÜNK ÚJ TAGJA:

Nagy Dániel Attila (Kistarcsa, 2018.07.30.) Kereszttségben részesült: 2019. június 9.
Csordás Jázmin Lili (Kistarcsa, 2018.05.08.) Kereszttségben részesült: 2019. június 30.
Lesnyiczky Anna (Budapest, 2018.08.07.) Kereszttségben részesült: 2019. augusztus 11.
Hegyi Lilla (Budapest, 2017.11.08.) Kereszttségben részesült: 2019. szeptember 8.

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Tóth Gergely Lajos és Fehér Evelin Csilla, 2019. augusztus 3-án.

HALOTTAINK:

Vincze Elek (Pocsaj, 1936.07.07. – Budapest, 2019.07.21.)
Kozári József (Szabadszállás, 1935.11.17. – Csömör, 2019.07.05.)
Farkas László (Ózd, 1955.07.02. – Budapest, 2019.08.24.)
Dóczi János (Budapest, 1950.06.14. – Budapest, 2019.10.04.)
Szilágyi Rozália (Kolozsvár, 1947.03.06. – Csömör, 2019.10.24.)
Szathmári Sándor (Nádudvar, 1950.08.07. – Pécel, 2019.10.22.)

ELÉRHETŐSÉGEINK

2018. március 4-én használatba vettük új gyülekezeti otthonunkat a Magvető Házát, ezzel végérvényesen megváltozott gyülekezetünk székhelye, egyúttal a lelkeszi hivatal címe, az istentiszteleteink és a hétközi alkalmaink helyszíne.

Új címünk:

2141 CSÖMÖR, EMLÉKMŰ KÖZ 4.

Gyülekezetünk internetes levelezési címei is megváltoztak, az új elérhetőségeink:

csomor-nagytarcsa@reformatus.hu
esztergaly.elod@reformatus.hu

IMPRESSZUM

A Magvető – a Csömör-Nagytarcsai Református Missziói Egyházközség gyülekezeti lapja. Megjelenik 250 példányban, A4-es méretben negyedévente. Felelős kiadó, valamint az újságot szerkeszti és tördeli: Esztergály Előd Gábor lelkipásztor. Korrektor: Pintér Édua presbiter.

KARÁCSONYI ADOMÁNYGYŰJTÉS

A csömöri református gyülekezet az idei évben is meghirdeti karácsonyi adománygyűjtését a helyi rászoruló családok és a kárpátaljai magyar családok számára. Az adományokat **november 17-december 4. között** lehet leadni a **református Lelkészi Hivatalban** telefonon előre egyeztetett időpontban. Címünk és telefonos elérhetőségünk: 2141 Csömör, Emlékmű köz 4., 06/30-488-8780.

Az alábbi adományokat várjuk: tartós élelmiszer, pelenka, gyógyszer, tisztítószer, játék. A pénzbeli adományokat gyülekezetünk bankszámlaszámára várjuk: 10700196-68982485-51100005, a közleményben kérjük feltüntetni: **„Adomány rászoruló családok számára”**.

Adománygyűjtés az épülő templomunk berendezési tárgyainak beszerzésére.

GYŰLEKEZETÜNK TÁMOGATÁSA

„GYŰJTSETEK FELAJÁNLÁST MAGATOK KÖZÖTT AZ ÚRNAK!
MINDENKI, AKIT ARRÁ INDÍT A SZÍVE, HOZZON ADOMÁNYOKAT AZ ÚRNAK...” (2MÓZ 35,5)

Gyülekezetünk bankszámlaszáma:
CIB Bank Zrt. 10700196-68982485-51100005

RENDSZERES GYŰLEKEZETI ALKALMAINK

FRISSÍTVE: 2019. OKTÓBER

ALKALOM	IDŐPONT	HELYSZÍN
<i>Vasárnap</i>		
Istentisztelet Nagytarcsán	8 ³⁰ -9 ³⁰	Nagytarcsai evangélikus templomban.
Istentisztelet Csömörön	10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	Csömör, Magvető Háza
Gyermek istentisztelet	10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	Csömör, Magvető Háza
Agapé	11 ⁰⁰ -11 ³⁰	Csömör, Magvető Háza
<i>Hétfő</i>		
Hittan az 6. és 8. évfolyamoknak	12 ⁰⁰ -13 ⁴⁰	Csömöri Mátyás Király Általános Iskola
<i>Kedd</i>		
Bibliaóra	8 ³⁰ -10 ⁰⁰	Lelkeszi hivatal
Hittan az 5., 6. és 7. évfolyamoknak	12 ⁰⁰ -13 ⁴⁰	Nagytarcsai Blaskovits Oszkár Általános Iskola
Tanítványképzés	18-18 ³⁰	Lelkeszi hivatal
Presbiteri ülések (minden hónap utolsó keddeje)	18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Lelkeszi hivatal
<i>Szerda</i>		
Hittan az 1., 2., 3., 4. 5. és 7. évfolyamoknak	8 ⁰⁰ -13 ⁴⁰	Csömöri Mátyás Király Általános Iskola
Hittan a 8. évfolyamoknak	13 ⁰⁰ -13 ⁴⁰	Nagytarcsai Blaskovits Oszkár Általános Iskola
Hittan az óvodásoknak (Kacsó utcai csoport)	9 ¹⁵ -10 ⁰⁰	Rózsakert Evangélikus Óvoda
Konfirmációi előkészítő	17 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Lelkeszi hivatal
<i>Csütörtök</i>		
Hittan a 6. évfolyamnak	11 ⁰⁰ -11 ⁴⁵	Nagytarcsai Blaskovits Oszkár Általános Iskola
<i>Péntek</i>		
Hittan az óvodásoknak	8 ⁰⁰ -8 ⁴⁵	Nagytarcsa, Csillagszem óvoda
Hittan az 1., 2. 3. és 4. évfolyamoknak	8 ⁰⁰ -12 ⁴⁵	Nagytarcsai Blaskovits Oszkár Általános Iskola
Hittan az óvodásoknak (Laki utcai csoport)	15 ³⁰ -16 ¹⁵	Nefelejcs Művészeti Óvoda
Ifi-alkalom (páratlan hét)	18-19 ⁰⁰	Lelkeszi hivatal
Hatifi (páros hét)	18-19 ⁰⁰	Lelkeszi hivatal
Hajnalsillag zenekari próba	19-20 ³⁰	Magvető Háza gyülekezeti terem

SZENTESTI REFORMÁTUS CSALÁDI ISTENTISZTELET

december 24-én 16 órai
kezdettel a Magvető Házában
(Emlékmű köz 4.).

ADVENT ÉS KARÁCSONY

DÁTUM ÉS IDŐPONT		HELYSZÍN	ALKALOM
Nov. 17. – Dec. 4.		A Magvető Háza	KARÁCSONYI ADOMÁNYGYŰJTÉS
Nov. 30.	Szombat 11 ⁰⁰	Sinka István Könyvtár	„CSÖMÖR MÉZESKALÁCSBÓL” - KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ
Nov. 30.	Szombat 10-13 ⁰⁰	A Magvető Háza	ADVENTI KOSZORÚKÉSZÍTÉS
Dec. 1.	Vasárnap 16 ⁰⁰	Nagytarcsa	GYŰLEKEZETI BIZONYSÁGTÉTEL ÉS ADVENTI GYERTYAGYŰJTÉS AZ ÖNKORMÁNYZAT ELŐTT
Dec. 8.	Vasárnap 16 ⁰⁰	Csőmör, Hősök tere	GYŰLEKEZETI BIZONYSÁGTÉTEL ÉS ADVENTI GYERTYAGYŰJTÉS A KÖNYVTÁR ELŐTT
Dec. 24.	Kedd 16 ⁰⁰	A Magvető Háza	SZENTESTI CSALÁDI ISTENTISZTELET
Dec. 25.	Szerda 8 ³⁰	Nagytarcsai ev. templom	KARÁCSONYI ÜNNEPI ISTENTISZTELET ÚRVACSORÁVAL
Dec. 25.	Szerda 10 ⁰⁰	A Magvető Háza	KARÁCSONYI ÜNNEPI ISTENTISZTELET ÚRVACSORÁVAL
Dec. 26.	Csüt. 10 ⁰⁰	A Magvető Háza	KARÁCSONYI ÜNNEPI ISTENTISZTELET ÚRVACSORÁVAL LEGÁTUSI SZOLGÁLTATLAL
Dec. 29.	Vasárnap 8 ³⁰	Nagytarcsai ev. templom	ÓÉVZÁRÓ ISTENTISZTELET ÚRVACSORÁVAL
Dec. 29.	Vasárnap 10 ⁰⁰	A Magvető Háza	ÓÉVZÁRÓ ISTENTISZTELET ÚRVACSORÁVAL
2019. január 1.	Szerda 16 ⁰⁰	A Magvető Háza	ÚJÉVI ISTENTISZTELET ÚRVACSORÁVAL

A vasárnapi adventi istentiszteleteket és a hétközi rendszeres alkalmakat a táblázat nem tartalmazza, azok a szokásos rend szerint lesznek megtartva. Az adatok tájékoztató jellegűek, változások (előre nem látható okokból kifolyólag) előfordulhatnak, ezért kérjük, hogy hétről hétre figyelje az szószéken elhangzó aktuális hirdetéseket.